

Lisa
Tallinna Ehituskooli direktori 16.06.2025. a. käskkirja
„Kutsekeskhariduse õppekava üldõpingute
moodulite rakenduskavade kinnitamine“ juurde

KOOSKÕLASTATUD
Tallinna Ehituskooli nõukogu 16.06.2025 otsusega nr 1.1.

Tallinna Ehituskool
kutsekeskhariduse õppekava
ÜLDÕPINGUTE MOODULITE RAKENDUSKAVAD

Sisukord

KEEL JA KIRJANDUS	1
VÕÕRKEEL.....	8
MATEMAATIKA	14
LOODUSAINED.....	18
SOTSIAALAINED.....	27
KUNSTIAINED	39
EESTI KEEL TEISE KEELENA.....	42

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid						
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine						
Moodul nr 1	Mooduli nimetus	Mooduli maht 6 EKAP				Õpetajad	
	KEEL JA KIRJANDUS	Tunde kokku	T	Pr-t	Is-töö	J.Elbing-Nõlvak, T.Maarand, K.Ainelo, E.Piilmann	
		156	120	-	36		
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus.						

Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab loetud tekste ning väljendab ennast õppekeeles selgelt ja arusaadavalt nii suuliselt kui ka kirjalikult. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava eesti keele ja kirjanduse valdkonna õppeainetega eesti keele ja kirjanduse, vene keele ja kirjanduse (õpperühmas, kus eesti keelt õpitakse teise keelena ning õpe toimub osaliselt või täielikult vene keeles) õppeainetega.
Õpilane: Õpiväljundid	Õpilane: Hindamiskriteeriumid
1) väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja kirjakeele normile vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses 2) arutleb teemakohaselt ja põhjendatult loetud, vaadatud või kuulatud teksti põhjal 3) koostab eri liiki tekste, kasutades alustekstidena nii teabe- ja ilukirjandustekste kui ka teisi allikaid neid kriitiliselt hinnates 4) loeb ja mõistab sidumata tekste (tabel, graafik, diagramm), hindab neis esitatud infot, teeb järeldusi ja loob uusi seoseid 5) väärtustab lugemist, suhestab loetut iseendaga ja tänapäeva elunähtustega, oma kodukohaga 6) tõlgendab ja analüüsib kirjandusteost, seostab seda ajastu ühiskondlike ja kultuuriliste sündmustega	• kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile • koostab ja vormistab teksti vastavalt juhendile, järgides kirjutamisel õigekirjareegleid • leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutades saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides • koostab etteantud faktide põhjal tabeli või diagrammi • kasutab erinevatest infoallikatest saadud teavet enda loodud tekstides ja igapäevaelus, põhjendab infoallika valikut • põhjendab oma lugemiseelistusi ja -kogemusi • tutvustab loetud kirjandusteose autorit, kirjeldab tegevusaega ja -kohta ning olulisi sündmusi, iseloomustab tegelasi • avaldab ja põhjendab oma arvamust, kasutab oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate • arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, toob sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust • selgitab ja kasutab teksti analüüsimiseks tarvilikke põhimõisteid
Hindamine	Eristav
Hindamismeetodid	1.kontrolltöö 2.praktilised harjutused 3.teksti analüüs 4.loovtöö 5.kirjandi, essee kirjutamine 6.rühmatöö 7.meediateksti kirjutamine 8.teksti toimetamine ja stiilivigade parandamine. 9.referaadi või stendiettekande koostamine, vormistamine ja ettekandmine. 10.tabelite ja diagrammide analüüs, lünktekstide täitmine.

Hindekriteeriumid	Rahuldav	Hea	Väga hea
	õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.	õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine.	õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Mooduli lõpphinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.		
Õppemeetodid	Loeng, vestlus, raamatulugemine, küsimused-vastused; demonstratsioon, illustratsioon, piltide, tabelite, filmide näitamine; audiovisuaalsed meetodid; überpööratud klassiruumi meetod; kirjalik ja suuline harjutamine.		
Teemad, alateemad	KEEL SUHTLUS- JA TUNNETUSVAHENDINA - Suulise ja kirjaliku suhtluse ja teksti erinevused. - Kirjakeel ja kõnekeel, murdekeel ja släng. - Keelekontaktid: saksa, vene, inglise ja soome keele mõju eesti keelele. - Keeleline etikett, sh virtuaalkeskkonnas. - Oskuskeele erinevused		
Hindamismeetodid, hindamisülesanded ja hindekriteeriumid	1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine. 2. Arvestustöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine. 3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt 1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis 2. Arvestustöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös 3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine.	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt; 1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis 2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös 3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine. 4. Vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt; 1. Teksti analüüs: kõne- ja kirjakeelsete lõikude eristamine etteantud tekstis 2. Kontrolltöö: keelenormide tundmine, õigekirja tundmine, praktiline kasutamine töös 3. Praktiline harjutus: sõnaraamatu kasutamine, õigekirja tundmine. 4. vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele; 5. Oskab parandada etteantud vigast teksti
Teemad, alateemad	SÕNAVARA - Sõnavara rikastamise võimalused - Keele kujundlikkus ja loov keelekasutus		

	3. Ilukirjandusliku teksti eripära		
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	1.Praktiline harjutus -sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis. 2.Arvestustöö: sõnavara koostis. 3.Tekstiloom (arutlus või refereering vms).		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt. 1.Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis. 2.Tekstiloom: arutlus või refereering.	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt. 1.Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis. 2.Tekstiloom: arutlus või refereering. 3.Vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele.	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt. 1.Praktiline harjutus: sõnade tähenduse leidmine, uudissõnade leidmine ja nende kasutamine tekstis. 2.Tekstiloom: arutlus või refereering 3.Vastab teemakohastele täiendavatele küsimustele; 4.Töös on silmapaistvalt hea sõnakasutus, kujundlikkus ja algupära.
Teemad, alateemad	MEEDIA JA MÕJUTAMINE - Meediatekstide liigid ja tunnused. - Sotsiaalmeedia – kvaliteetajakirjanduse ja meelelahutusaja-kirjanduse erinevused. - Sihtgruppidest lähtuvalt tähtsamad meediakanalid Eestis: meediakanali eesmärk, info edastamise eesmärk, teemade skaala, peamised teemad, info edestamisviis, argumenteerimine ja demagoogia meediakanalites. - Kriitiline ja teadlik lugemine. Fakti ja arvamuse eristamine. - Oma seisukoha eetiline ja asjakohane sõnastamine		
Hindameetodid ja hindamisülesanded	1.Koostab lihtsamaid meediatekste (uudis, intervjuu, ...) ja vajadusel analüüsib. 2.Kirjutab arvamuse artikli päevasündmustest (väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine).		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Koostab/kirjutab nõutud meediateksti iseseisvalt vähemalt lävendinõuete kohaselt. 1.Koostab lihtsamaid meediatekste: valikuliselt kas uudise, intervjuu või reportaaži. 2.Kirjutab arvamuse artikli päeva-	Koostab/kirjutab nõutud meediateksti iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt, 1.Koostab lihtsamaid meediatekste: valikuliselt kas uudise, intervjuu või reportaaži. 2. Kirjutab arvamuse artikli päeva- sündmustest (väidete tõestamine,	Koostab/kirjutab nõutud meediateksti iseseisvalt lävendinõudeid ületavalt; 1.Koostab lihtsamaid meediatekste: valikuliselt kas uudise, intervjuu või reportaaži. 2.Kirjutab arvamuse artikli sündmustest (väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine).

	sündmustest (väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine).	vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine).	3.selgitab argumentimosaiiki jt küsitud meediateerimineid; 4.kirjutised on silmapaistvalt hea keelekasutusega, isikupärased ning teemale on lähenetud omapärase vaatenurga alt.
Teemad, alateemad	FUNKTSIONAALNE LUGEMINE JA KIRJUTAMINE - Kirjutamise eesmärk, teksti ainestik, materjali kogumine ja süstematiseerimine. - Teksti ülesehitus ja selle sidusus. Lõigu ülesanne. - Arutleva teksti kirjutamine alusteksti põhjal. - Oma teksti toimetamine ja pealkirjastamine. Tüüpilised stiilivead. - Kokkuvõtte ja referaadi kirjutamine. - Teabeotsing. - Seotud ja sidumata tekstid (nimestikud, tabelid, graafikud) Lihtsamad tarbetekstid. - Õigekirjaoskuse parandamine ja kinnistamine		
Hindameetodid ja hindamisülesanded	1.Teksti ülesehitus: koostamine ja pealkirjastamine. 2.Praktiline harjutus – oma teksti toimetamine ja stiilivigade parandamine. 3.Referaadi või stendiettekan­de koostamine, vormistamine ja ettekandmine. 4.Tabelite ja diagrammide analüüs, lünktekstide täitmine. 5.Tarbetekstide koostamine		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Sooritab hinnatava töö vähemalt lävendinõuete kohaselt. oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)-tekste jm seotud ja sidumata tekste.	Sooritab hinnatava töö läveninõudeid ületavalt, oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste. Vastab alusteksti põhjal küsimustele, eristab olulist informatsiooni ebaolulisest.	Sooritab hinnatava töö lävendinõudeid ületavalt, oskab töö eesmärgist lähtuvalt töötada erinevate infokandjatega; loeb ja koostab vormikohaseid kirjakeele ja õigekirja normidele vastavaid (tarbe)tekste jm seotud ja sidumata tekste. Vastab alusteksti põhjal küsimustele, eristab olulist informatsiooni ebaolulisest. Tekstid on vormistatud vormistusnõuetele vastavalt, visuaalselt esteetiliselt ja mõjusalt.
Teemad, alateemad	ILUKIRJANDUS KUI KUNST Ilukirjanduse põhiliigid. Kirjandusvoolud.		

	• Autori koht ajas, traditsioonis, rahvuskirjanduses. • Kirjandusteose ja lugeja suhe. Lugejaoskused: teadlik lugeja ja tema isiklik elukogemus, põlvkondlik ja sotsiaalkultuuriline kuuluvus. • Proosateksti analüüs ja tõlgendamine. • Lemmikraamat.					
Hindamismeetodid hindamisülesanne	Alusteksti põhjal arutluse kirjutamine.					
	Retsensiooni/arvamuse/essee koostamine loetu või nähtu põhjal (raamat, teatrietendus, film vms)					
	<table><tr><th>Rahuldav</th><th>Hea</th><th>Väga hea</th></tr><tr><td>Kirjutatud tekst on on seotud konkreetse ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav</td><td>Kirjutatud tekst on on seotud konkreetse ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav. Kirjutajal on hea, huvitav ja mitmekesine sõnakasutus ning kujundlik lausestus. Kirjutis on ühtlase stiiliga ja isikupärane.</td><td>Kirjutatud tekst on on seotud konkreetse ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav. Kirjutajal on hea, huvitav ja mitmekesine sõnakasutus ning kujundlik lausestus. Kirjutis on ühtlase stiiliga ja isikupärane. Tekst väljendab kirjutaja kohustuslikust suuremat lugemust ning orienteerumisoskust ilukirjandusmaastikul.</td></tr></table>	Rahuldav	Hea	Väga hea	Kirjutatud tekst on on seotud konkreetse ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav	Kirjutatud tekst on on seotud konkreetse ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav. Kirjutajal on hea, huvitav ja mitmekesine sõnakasutus ning kujundlik lausestus. Kirjutis on ühtlase stiiliga ja isikupärane.
Rahuldav	Hea	Väga hea				
Kirjutatud tekst on on seotud konkreetse ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav	Kirjutatud tekst on on seotud konkreetse ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav. Kirjutajal on hea, huvitav ja mitmekesine sõnakasutus ning kujundlik lausestus. Kirjutis on ühtlase stiiliga ja isikupärane.	Kirjutatud tekst on on seotud konkreetse ilukirjandustekstiga, on teemakohane, analüüsiv, kirjutaja seisukohti avaldav ja põhjendav. Kirjutajal on hea, huvitav ja mitmekesine sõnakasutus ning kujundlik lausestus. Kirjutis on ühtlase stiiliga ja isikupärane. Tekst väljendab kirjutaja kohustuslikust suuremat lugemust ning orienteerumisoskust ilukirjandusmaastikul.				
Iseseisev töö	Õpilane: • Analüüsib oma kasutatavat netisõnavara. • Leiab sõnaraamatutest uudissõnade tähenduse; otsib vastavaid uudissõnu meediast. • Kirjutab rollist lähtuvalt: kirjutatakse mõne tegelase keele- või sõnavarakasutusest (pankur, ärimees, talunik, tegelane kirjandusest). • Teeb õpitu kohaselt stiili- ja sõnastusharjutusi. • Otsib meediast ja reklaamidest sõnastus-, sõnakasutus- ja stiilivigadega lauseid. • Harjutab eeskujude toel kokkuvõtte kirjutamist. • Kirjutab alusteksti põhjal arutluse. • Koostab rühmatööna stendi etteantud teemal või vabal valikul. • Koostab lihtsama tabeli või graafiku päevakajaliste andmete kohta või oma õpperühmas tehtud küsitluse põhjal. • Koostab motivatsioonikirja. • Kirjutab arvamuseartikli, väidete tõestamine, vastuväidete esitamine, kokkuvõtte tegemine. • Nimetab ja eristab meediateksti üldtunnuseid: liigid, meediakanalid, allikad ja allikakaitse jm meediaga seotud • Tunneb meediatekstide tüüpe ja oskab neid analüüsida.					

	• Reflekteerib oma suhet kirjandusega ja koolis õpituga. • Oskab ilukirjandusteksti (loetud raamatut) analüüsida ja/või tõlgendada. • Kirjutab essee: arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, toob sobivaid näiteid tekstist ja oma elust
Õppematerjalid	Õpetajate koostatud õppematerjalid Mihkel Rebane, Maailmakirjandus kutseõppeasutustele 2004 Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Antiik. Keskaeg. Renessanss. Gümnaasiumiõpik 2010 Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Antiik. Keskaeg. Renessanss. Töövihik 2010 Katrin Kalamees, Maailmakirjandus XVII-XIX sajand. Gümnaasiumiõpik 2009 Katrin Kalamees, Maailmakirjandus XVII-XIX sajand. Töövihik 2009 Igor Šaitanov, Maailmakirjandus. 19. sajand. Gümnaasiumiõpik 2006 Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Antiik. Kreeka. Rooma. Tekstid 2007 Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Keskaeg. Renessanss. Tekstid 2008 Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Barokk. Klassitsism. Valgustus. Tekstid 2008 Käsitletavad teosed Käsitletavate teoste ekraniseeringud Katrin Kalamees, Maailmakirjandus. Antiik. Keskaeg. Renessanss. Gümnaasiumiõpik 2010 Katrin Kalamees, Maailmakirjandus XVII-XIX sajand. Gümnaasiumiõpik 2009 Anne Nahkur, Kirjandus realismist Postmodernismini. Gümnaasiumiõpik 2007 Mihkel Rebane, Eesti kirjandus kutseõppeasutustele 2003 Mihkel Rebane, Eesti kirjandus kutseõppeasutustele. Töövihik 2003 Luule Epner, Kristi Metste, Sirje Olesk, Vanem eesti kirjandus. Gümnaasiumi kirjandusõpik 2005 Märt Hennoste, Eesti kirjandus tekstides. Lugemik keskkoolile I osa 1996 Pille Riismaa, Astrid Rätsep, Tiina Õunapuu. Eelmise sajandi eesti kirjandus 2002,2006 Epp Annus, Luule Epner, Mart Velsker, Uuem eesti kirjandus. Gümnaasiumi kirjandusõpik 2006 Käsitletavad kirjandusteosed Käsitletavate teoste ekraniseeringud CD erinevate teoste esitlustega

MOODULI RAKENDUSKAVA
Kutsekeskhariduse õppekava üldõpingud

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid			
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine			
Moodul nr 2	Mooduli nimetus	Mooduli maht		
	VÕÕRKEEL	4,5 EKAP		
		Tunde kokku	T	Is-töö
		117	90	27
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus.			
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava võõrkeeles valdkonnaga.			
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid			
Õpilane: 1) suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana, esitab ja kaitseb erinevates mõttevahetustes/suhtlussituatsioonides oma seisukohti 2) kirjeldab võõrkeeles iseennast, oma võimeid ja huvisid, mõtteid, kavatsusi ja kogemusi seoses valitud erialaga 3) kasutab võõrkeelesõnastikku arendamiseks endale sobivaid võõrkeeleõppimise strateegiaid ja teabeallikaid, seostades võõrkeeleõpet elukestva õppega 4) mõistab eesti ja teiste rahvaste elukesk-	Õpilane: • kasutab iseseisvalt võõrkeelset põhisõnavara ja tuttavas olukorras grammatiliselt õiget keelt • esitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti erinevates mõttevahetustes • väljendab end/suhtleb õpitava keele erinevate osaoskuste kaudu (loeb, kuulab, räägib, kirjutab B1 tasemel) • tutvustab vestlusel iseennast ja oma sõpra/eakaaslast • koostab oma kooli (lühit) tutvustuse • põhjendab kooli ja erialavalikut, hindab oma sobivust valitud erialal töötamiseks • hindab oma võõrkeeleõppimise taset • põhjendab võõrkeeleõppimise vajalikkust, loob seoseid eriala ja elukestva õppega • eristab võõrkeelseid teabeallikaid info otsimiseks, kasutab neid ja hindab nende usaldusväärsust • kirjeldab suhtluskeskkondi, mida kasutab (nende eeliseid, puudusi ja ohte) ja suhtlemist nendes keskkondades • võrdleb sihtkeele / emakeele maa (de) ja eesti elukeskkonda, kultuuritraditsioone ja -norme • arvestab sihtkeele kõneleja kultuurilise eripäraga			

konda ja kultuuri ning arvestab nendega võõrkeeles suhtlemisel 5) on teadlik edasiõppimise ja tööturul kandideerimise rahvusvahelistest võimalustest, koostab tööleasumiseks vajalikud võõrkeelsed taotlusedokumentid	- tutvustab (oma eakaaslastele välismaal) Eestit ja soovib külastada mõnda sihtkohta - kirjeldab võõrkeeles oma tööpraktikat ja analüüsib oma osalemist selles - tutvustab õpitavas võõrkeeles oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi - koostab võõrkeeles töökohale/praktikakohale kandideerimise avalduse, CV/europassi, arvestades sihtmaa eripäruga - sooritab näidistööintervjuu		
Hindamine	Eristav Põhineb Euroopa keeleõppe raamdokumendi nõuetel, hinnatakse nelja osaoskust		
Hindamismeetodid	1. Test 2. Lugemine 3. Rääkimine 4. Kirjutamine 5. Kuulamine		
Hindekriteeriumid	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Rääkimine Kõne on aeglane, pausidega ja vigane, kuid siiski mõistetav. Oskab alustada lihtsat vestlust, kuid mõistmisraskuste tõttu ei suuda ise vestlust ülal hoida, seda jätkata ning lõpetada. Edastab raskustega väga lühikesi ja lihtsaid ettevalmistatud igapäevaseid teateid. Oskab väga lühidalt ja lihtsalt põhjendada oma arvamust ja vastata lühidalt väga lihtsatele küsimustele. Aeg-ajalt jääb arusaamatuks, mida täpselt öelda tahab. Oskab kasutada tüüpkeelendeid, kuigi tuleb ette vigu. Emakeele mõju segab arusaamist.	Rääkimine Väljendub huvivaldkonna teemadel sujuvalt, kuigi kõne pole päris mõistetav. Keerukama mõtte väljendamisel esineb eksimusi. Oskab alustada lihtsat vestlust, seda jätkata ja lõpetada. Oskab edastada lühikesi ja lihtsaid ettevalmistatud teateid igapäevases olukorras. Oskab väga lühidalt ja lihtsalt põhjendada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Oskab vastata lihtsatele küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti), võib paluda küsimust korrata. Oskab keelt piisavalt, et üsna arusaadavalt väljenduda. Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid, kuigi tuleb ette vigu. Emakeele mõju on märgatav, kuid hääldus on arusaadav.	Rääkimine Oskab väljenduda ladusalt ja üldsõnaliselt huvivaldkonna teemadel. Oskab alustada vestlust, seda jätkata ja lõpetada. Oskab edastada lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases olukorras. Oskab lühidalt põhjendada ning selgitada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Oskab vastata küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata. Sõnavara piisav, kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust. Mõtted väljendatud lihtsate lausete järjendina. Kasutab tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust. Kasutab grammatiliselt üsna õiget keelt ehkki emakeele mõju on märgatav. Hääldus on selge.

	Kirjutamine Oskab kirjutada igapäevaste tegevuste kohta lühemaid lauseid. Oskab väga lihtsalt ja väga lühidalt kokku võtta ja esitada oma arvamust igapäevaste probleemide kohta. Vigu esineb grammatika põhivaras, kuid see ei takista mõistmist	Kirjutamine Oskab kirjutada huvivaldkonna piires üldsõnalisi ja lühematest lausetest koosnevaid seotud tekste ja kirjeldusi. Oskab väga lihtsalt ja lühidalt kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta. Teeb sageli grammatikavigu, kuid need ei takista mõistmist. Oskab kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.	Kirjutamine Oskab kirjutada lühikesi ja lihtsaid üldsõnalisi seotud tekste huvivaldkonna piires, ühendades lühemaid lauseid lihtsa järjendina. Oskab mingil määral kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta. Grammatiliselt keel üsna õige, ehkki emakeele mõju on märgatav. Esinevad vead ei takista mõistmist. Kasutab üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.
	Kuulamine Mõistab raskustega lihtsamat otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab üldjoontes peamist sõnumit, kuid sõnumi spetsiifilised üksikasjad jäävad arusaamatuks. Piiratud sõnavara tõttu mõistab raskustega osaliselt olulisemat selgest jutust, millega puutub igapäevaselt kokku. Suudab raskustega jälgida lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on aeglane ja selge.	Kuulamine Mõistab lihtsamat otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka mõningaid spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on aeglane, selge ja tuttavlik. Mõistab üldjoontes olulisemat igapäevasest selgest jutust. Suudab üldiselt jälgida lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on selge. Suudab jälgida lihtsamat ja lühemat loengut vm esinemist oma huvivaldkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus tuttav ja jutu ülesehitus selge.	Kuulamine Mõistab otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on selge ja tuttavlik. Mõistab olulisemat igapäevasest jutust. Suudab üldiselt jälgida pikema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on selge. Suudab jälgida loengut vm esinemist oma huvivaldkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus tuttav ja jutu ülesehitus selge.
	Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste aeglaselt, tundmatud sõnad ja laused raskendavad tekstist arusaamist. Pikemad tekstid valmistavad raskusi. Lühematest ja lihtsamatest suudab teavet leida. Lihtsas tekstis tekib raskusi olulise	Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste aeglaselt, kuid rahuldava arusaamisega. Suudab hõlmata pikemaid tekste või tekstiosi, mõned tundmatud sõnad ei takista tekstist arusaamist ja teabe otsimist. Oskab igapäevatekstides vaatamata mõnede tundmatutele lausetele ja sõnadele leida	Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste rahuldava arusaamisega. Suudab hõlmata pikemaid tekste, et leida otsitav teave ja koguda infot teksti eri osadest või mitmest tekstist. Oskab leida ja mõista asjakohast teavet huvivaldkonna piires.

	teabe leidmisega.	ja mõista asjakohast teavet. Mõistab käsitletava igapäevase situatsiooni üldist arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest. Lihtsas tekstis võtab olulisema leidmine aega, kuid ei sega tekstist arusaamist ja ülesande täitmist.	Mõistab käsitletava igapäevase situatsiooni arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest. Leiab tekstis olulisema.
Mooduli lõpphinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb arvestuslike tööde hinnete alusel. Mooduli hinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel Osaoskuste osakaal hinde kujunemisel: rääkimine 30% lugemine 30% kuulamine 20% kirjutamine 20%		
Õppemeetodid	Lugemine, kirjalik ja suuline harjutamine, vestlused, koos- ja rühmatööd, õppekäigud, kuulamine, erinevad näitlikustamised, AV esitlused		
Teemad, alateemad	1. MINA JA MAAILM 1.1.Mina ja eakaaslased - kutseõppurid 1.2. Mina ja Eesti 1.3. Erinevad maad ja rahvad		
Hindamismeetodid hindamisülesanded	Õpilane: Kirjutab kirja sõbrale / eakaaslasele (enesetutvustus) Koostab ajaleheartikli oma sõbrast / eakaaslasest Kirjutab arvamuse oma tulevikukavatsustest Koostab ja vormistab <i>poster</i> / voldik / <i>powerpoint</i> esitluse / videoklipi koolist / esinemisest giidina õppekäigul Koostab ja esineb esitlusega (Eesti tutvustamine) Koostab retsensiooni (kaasõpilase õpimapi kohta) Täidab sõnavara testi Esitleb kaasõpilastele oma õpimappi koos näitlike vahenditega Osaleb teemakohases ajurünnakus Koostab kirjaliku arvamuse juhendi alusel (Eesti võrdluses sihtkeele maa(de)ga)		
Teemad, alateemad	2.KESKKOND JA TEHNOLOOGIA 2.1.Mina ja keskkond. Keskkonnakaitse probleemid 2.2.Tervislik eluviis 2.3. Keeletehnoloogilised rakendused igapäevaelus ja suhtluskeskkonnad		

	2.4. Erinevad leiutised ja kaasaegsed tehnoloogilised saavutused Eestis ja maailmas
Hindamismeetodid hindamisülesanded	Hindamine toimub vastavalt nelja osaoskuse hindekriteeriumidele Õpilane: Täidab sõnavara testi Koostab ja lahendab ristsõna Koostab ja vormistab posterit „Tervislik eluviis“ Võtab osa filmi arutelust- mõttevahetusest ühest või kahest tehnoloogilisest saavutusest Kirjutab essee teemal „Millist tehnoloogilist saavutust vajan igapäevaselt“ Osaleb rollimängus - Arsti juures/toitumisinõustaja juures Osaleb dialoogis tervislikust eluviisist Koostab mõistekaardid (keha ja tervis) Teeb internetiotsingu soorituse „Keskkonna reostusallikad“ Koostab uurimusliku töö, ajurünnaku/ võrdluse Internetiotsingu soorituse Koostab ja esitleb Powerpoint esitluse (leiutise tutvustus)
Teemad, alateemad	3.HARIDUS JA TÖÖ 3.1. Mina õppijana 3.2. Mina tööturul
Hindamismeetodid hindamisülesanded	Hindamine toimub vastavalt nelja osaoskuse hindekriteeriumitele Õpilane: Kirjutab essee, dialoogi, vestluse Täidab töölehed Täidab mõistekaardid Koostab avalduse, kirjuab CV Täidab sõnavara testi Osaleb rollimängus: tööintervjuu sooritamise
Iseseisev töö	Õpilane koostab kirjalikud tööd: 1. Mina ja maailm 1) Võrdleb oma kooli teiste Eesti kutseõppeasutustega. 2) Iseloomustab Eestit ja naaberriike teemal „Kultuuritraditsioonid“. Koostab PP esitluse. 3) Analüüsib keelte õppimise tähtsust, õpitavat keelt kõnelevaid maid. Koostab PP esitluse. 2. Keskkond ja tehnoloogia 1) Koostab teemakohase ristsõna 2) Koostab referaadi „Looduskaitse Eestis“ 3) Kirjutab essee: „Keskkonnaprobleemid minu kodukandis“

	3. Haridus ja töö 1) Koostab aja planeerimise kohta päevakava. 2) Koostab esitluse „Mina keeleõppijana. Kuidas aitab keeleoskus kaasa suhtlemisele teiste eakaaslastega.“ 3) Koostab eneseanalüüsi: Minu haridus ja oskused. Kas ja kuidas olen valmis tööturul kandideerima
Õppekirjandus	Õpetajate koostatud materjalid http://gardenweb.ru/stroitelstvo-sten-vidy http://www.vivacolor.ee/ http://www.aeroc.ee/ http://www.svoydom.ru/walls/ http://www.bibliotekar.ru/spravochnik-153-3-tehnika/72.htm http://www.topdom.info/econorg59.php www.ehitusinfo.ee www.fibo.ee www.isover.ru R. Murphy "English Grammar in Use", Cambridge University Press http://www.english-4u.de/grammar_exercises.htm Face2face. Intermediate, Cambridge University Press Face2face. Upper Intermediate, Cambridge University Press Headway. Intermediate. John and Liz Soars. Oxford University Press, 2003 VOAlearningenglish.com http://www.myenglishpages.com/ Eesti, inglise, saksa, vene, soome puideterminoloogia seletav sõnastik. Eesti Mööblitootjate Liit English for Technical Students 1, 2, Bonamy, D., 2001 Safety First, Chrimes, J., 2011 The ultimate guide to woodworking, REBO Publishers, 2004 http://www.connectedlines.com/styleguide/ http://www.finefurnituremaker.com/beautiful_hardwoods.htm Videod (YouTube). Restoration. Vicenc Gilbert and Eduard Vall-Llosera Inglise – Eesti tehnikasõnaraamat, Euroülikool, 2000 Eesti – Inglise tehnikasõnaraamat, Euroülikool, 2000 V. Evans, J. Dooley, T. O’ Dell “Career Path. Electrician”, Express Publishing, 2014 “Career Path. Builder”, Express Publishing, 2014

MOODULI RAKENDUSKAVA

Kutsekeskhariduse õppekava üldõpingud

Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid				
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine				
Moodul nr 3	Mooduli nimetus	Mooduli maht			
	MATEMAATIKA	5 EKAP			
		Tunde kokku	T	P-töö	Is-töö
		130	100	-	30
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus.				
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab oma matemaatikateadmisi elus edukalt toimetulekuks. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava matemaatika valdkonnaga.				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
Õpilane: 1) kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi uutes situatsioonides ning eluliste ülesannete lahendamisel, analüüsides ja hinnates tulemuste tõepärasust 2) kasutab vajadusel erinevaid teabeallikaid ning saab aru erinevatest matemaatilise info esitamise viisidest 3) seostab matemaatikat teiste õppeainetega, kasutades õppimisel oma matemaatikaalaseid teadmisi ning oskusi 4) esitab oma matemaatilisi mõttekäike loogiliselt, väljendades oma mõtet selgelt ja täpselt nii suuliselt kui kirjalikult 5) kasutab matemaatika võimalusi enda ja teiste tegevuse tasuvuse ning jätku-	Õpilane: - sõnastab ülesande mõtte, toob/kirjutab välja andmed, määrab otsitavad suurused toob/kirjutab välja vajalikud seosed ja valemid - kirjeldab lahenduskäiku, vajadusel illustreerib seda joonisega/skeemiga, teeb vajalikud arvutused, vormistab lahenduskäigu, kontrollib lahenduskäigu õigsust - kasutab vajadusel õpetaja koostatud juhendmaterjale ja näpunäiteid ülesande õigeks lahendamiseks - teeb järeldusi tulemuse tõepärasuse kohta, lähtudes igapäevaelust - kasutab vajaliku teabe leidmiseks nii paberkandjal kui ka internetis leiduvaid teabeallikaid - leiab tekstist, tabelist, jooniselt, graafikult, diagrammilt vajaliku info - koostab tabeleid, jooniseid, graafikuid ja diagramme õpitud materjali ulatuses - nimetab järguühikuid ja teisendab pikkus-, pindala-, ruumala-, massi-, aja- ja rahaühikuid, arvutab protsente ja promille - kasutab muutumist ja seoseid käsitlevat matemaatikat, võrdleb erinevaid suurusi - valib ja kasutab ülesannete lahendamisel ülesande sisust lähtuvalt õigeid valemeid ja matemaatilisi sümboleid - kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks				

suutlikkuse hindamisel	• kasutab loogikat etteantud probleemide lahendamisel ning eristab olulist ebaolulisest • teab ja kasutab matemaatilise statistika ja tõenäosusteooria elemente • selgitab matemaatiliste tehete abil loteriide ja laenuodega seotud riske • arvutab bruto- ja netopalka ning mitmesuguseid igapäevaeluga seotud tulusid ja kulusid ning teisendab enamkasutatavaid valuutasid • arutleb säästmise vajalikkuse üle, toob näiteid tarbimise ja kulutamise tasakaalustamise võimaluste kohta
Hindamine	Eristav
Hindamismeetodid	1. Kontrolltööd. 2. Testid. 3. Ülesanded (töölehtedel, rakenduslikud, uurimuslikud, kompleksülesanded). 4. Esitlused. 5. Muud arvestuslikud tööd. 6. Enesehindamine.
Hindekriteeriumid	Rahuldav
	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel. Konspekt on olemas. Oskab lahendada konspekti/näidete abil ülesandeid. Vormistab lahenduskäigu. Iseseisvalt lahendatud ülesanded, esitus, mõistekaart, valemite kaart, õpimapp, uurimustöö vms on esitatud. Õpilane: • Arvutab reaalarvuodega õigesti peast, kirjalikult või taskuarvutiga. Teostab tehted õiges järjekorras. Ümardab arve etteantud täpsuseni. • Teisendab pikkus-, pindala-, ruumala-, massi-, aja- ja rahaühikuid. • Lihtsustab avaldisi kasutades summa ja vahe ruudu ning ruutude vahe valemit, lahendab lihtsamaid lineaarvõrrandeid ja lineaarvõrrandisüsteeme ning normaalkujulisi ruutvõrrandeid . Lahendab lihtsamaid lineaarvõrratusi. • Arvutab protsenti (osa) tervikust. Arvutab tervikut protsendimäära (osamäära) ja osa kaudu. Leiab, mitu protsenti üks suurus moodustab teisest. Arvutab promilli. • Teisendab erinevaid valuutasid. Kasutab sellekohaseid teabematerjale. Arvutab liht- ja liitintressi. Arvutab käibemaksu ja kauba jaehinda, hinnamuutusi. Teeb vahet neto- ja brutopalgal, teab palgaga kaasnevaid makse. Kasutab palgakalkulaatoreid internetis. Teeb vahet erinevatel diagrammidel, suudab lugeda neilt andmeid. • Kujutab vektorit tasandil algus- ja lõpp- punkti koordinaatide järgi. Arvutab vektori pikkust vektori koordinaatide järgi. Joonestab võrrandi järgi sirge ja parabooli tasandil. Leiab võrrandi järgi sirge, parabooli ja ringjoone ning joone järgi võrrandi. • Leiab valemite kaardil trigonomeetrilisi seoseid ja vajalikud übermõõdu ja pindala valemid. Rakendab Pythagorase teoreemi. Teab trigonomeetrilisi funktsioone ja kasutab taskuarvutit väärtuste arvutamisel.

	• Teeb tasapinnaliste kujundite joonised ja arvutab antud andmetega kujundi pindala ja ümbermõõdu. • Teeb tähtsamate ruumiliste kujundite jooniseid, eristab hulktahtukaid ja pöördkehasid, lahendab näidisülesannete tasemel elulisi stereomeetria ülesandeid valemite lehe abi, teisendab mõõtühikuid.	
	Hea	Väga hea
	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine
Kokkuvõtva hinde ja moodulihinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded (hindekriteeriumid kehtestab töödele õpetaja). Mooduli lõpphinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.	
Õppemeetodid	Loeng - arutelu (õpilased vastavad suuliselt). Algoritmimeetod. Ülesannete (sh probleem-, uurimus- ja praktiliste ülesannete) lahendamine nii iseseisvalt kui ka meeskonnatöona ja digitööriistu kasutades. Töölehtede täitmine. Iseseisev töö õppematerjalidega (sh õpikutekstiga). Interaktiivsed testid. Esitlused. Audiovisuaalsed meetodid. Näitlikud meetodid (demonstratsioon, piltide ja tabelite näitamine). Uurimistöö. Õpimapi koostamine. Matemaatilised mängud, viktoriinid (sh nuti-viktoriin) ja sõnaseletusmäng. Heuristiline meetod.	
Teemad ja alateemad	TEEMA 1. ARVUTAMINE REAALARVUDEGA • Arvuhulgad. Tehted ratsionaalarvudega. Arvude järgud, liigitamine, ümardamine, järjestamine arvteljel. Hariliku murru ja kümnendmurru vahelised seosed. Perioodilised murrud. Täisarvulise, negatiivse ja ratsionaalarvulise astendajaga aste (arvu juur). Tehted astmetega. Arvu kümme astmed. Arvu standardkuju. Arvutamine taskuarvutiga. TEEMA 2. MÕÕTÜHIKUD • Mõõtühikute vahelised seosed, teisendamine. • Elulise sisuga tekstülesanded. TEEMA 3. AVALDISED. VÕRRANDID JA VÕRRATUSED • Ratsionaalavaldiste lihtsustamine. • Võrre. Võrdeline jaotamine. Valemite teisendamine. • Võrdeline suurendamine ja vähendamine (mõõtkava, plaan). • Lineaarvõrrand. Ruutvõrrand. Kahe tundmatuga lineaarvõrrandisüsteem. • Arvtelje erinevad piirkonnad. • Lineaarvõrratuse mõiste ja omadused ja lahendamine. Lineaarvõrratuste süsteem. • Elulise sisuga tekstülesanded TEEMA 4. PROTSENDID • Osa ja tervik, protsent, promill.	

	• Protsent arvutus. • Elulise sisuga tekstülesanded. TEEMA 5. MAJANDUSMATEMAATIKA ELEMENDID • Raha ja valuuta. • Liht- ja liitintress. Laen ja hoiustamine, laenu tagasimaksegraafik. • Palk ja kehtivad maksud töövõtjale ja tööandjale. Käibemaks, hind käibemaksuga ja käibemaksuta. Hinnamuutused (soodushind, hinnatõus jt). • Diagrammide lugemine. TEEMA 6. TÕENÄOSUSTEOORIA JA STATISTIKA • Sündmuse tõenäosus, tõenäosuste summa ja korrutis (sh tõenäosus loteriis ja hasartmängudes). Arvu faktoriaal. Kombinatsioonid. • Statistika põhimõisted ja arvkarakteristikud. Statistiline ja variatsioonirida, sagedustabel ja suhteline sagedus, diagrammid. Keskväärtus, kaalutud keskmine, mediaan, mood, maksimaalne ja minimaalne element, standardhälve. • Statistiliste andmete kogumine, süstematiseerimine, statistiline andmetöötlus. TEEMA 7. JOONED TASANDIL • Punkti asukoha määramine tasandil. • Lõigu pikkus, kahe punkti vaheline kaugus, vektori mõiste ja tähistamine, vektori koordinaadid ja pikkus, nullvektor, ühikvektor, vastandvektor, vektorite geomeetiline liitmine. • Sirge, parabooli ja ringjoone võrrandid ning joonestamine võrrandi järgi. TEEMA 8. TRIGONOMEETRIA • Pythagorase teoreem. • Teravnurga siinus, koosinus, tangens. • Täisnurkse kolmnurga lahendamine. • Elulise sisuga tekstülesanded. TEEMA 9. PLANIMEETRIA • Tasapinnaliste geomeetriliste kujundite (kolmnurk, ruut, ristkülik, rööpkülik, romb, trapets, korrapärane kuusnurk, ring) elemendid, ümbermõõdud ja pindalad. • Elulise sisuga tekstülesanded. TEEMA 10. STEREOMEETRIA • Püstprisma, korrapärase püramiidi, silindri, koonuse ja kera (sfääri) elemendid, pindala ja ruumala. • Elulise sisuga tekstülesanded.
Iseseisev töö	Õpiväljundite saavutamiseks vajalike teemakohaste teadmiste ja oskuste iseseisev omandamine.

	Töö õppematerjalidega. Ülesannete kirjalik lahendamine klassiruumis ja/või väljaspool seda. Interaktiivsete ülesannete lahendamine kohese tagasisidega erinevates e-õppe keskkondades. Uurimustöö. Õpimapi koostamine.
Õppematerjalid	1.Hilja Afanasjeva, Jüri Afanasjev, Arno Aalto. Gümnaasiumi kitsas matemaatika (õpikud I – IX ja töövihikud). Kirjastus Avita. 2.Allar Veelmaa. Matemaatika tööraamat X klassile Tallinn: Maurus, 2021. 3. Allar Veelmaa. Matemaatika tööraamat XI klassile Tallinn: Maurus, 2022. 4.Allar Veelmaa. Matemaatika tööraamat XII klassile Tallinn: Maurus, 2023. 5.Mauruse kirjastuse tööraamatud: https://kirjastusmaurus.ee/oppeaine/matemaatika/gumnaasiummatemaatika/ 6. Õpetaja koostatud ja/või valitud õppematerjalid (sh e-õppematerjalid). 7. www.opiq.ee (matemaatika õpikud gümnaasiumile). 8.Matemaatika digiõppevaramu materjalid: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/20179#231751-Digioppevaramu-matemaatika-materjalid 9.Matemaatika riigieksami ülesanded. 10.Matemaatika õhtuõpik.

MOODULI RAKENDUSKAVA Kutsekeskhariduse õppekava üldõpingud				
Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid			
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine			
Moodul nr. 4	Mooduli nimetus	Mooduli maht		
	LOODUSAINED	6 EKAP		
		Tunde kokku	T	Is-töö
		156	120	36
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus			
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omab loodusteaduslikku maailmapilti, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid. Seos gümnaasiumi riikliku õppekava loodusaine valdkonna ainetega: bioloogia, geograafia, keemia, füüsika.			
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid			

Õpilane: 1) mõistab loodusainete omavahelisi seoseid ja eripära, saab aru mudelite tähtsusest reaalse objektide kirjeldamisel 2) mõtestab ja kasutab loodusainetes omandatud teadmisi keskkonnas toimuvate nähtuste selgitamisel ja väärtustamisel ning igapäevaelu probleemide lahendamisel 3) mõistab teaduse ja tehnoloogia saavutuste mõju looduskonnale ja inimesele; saab aru ümbritseva keskkonna mõjust inimese tervisele 4) leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel	Õpilane: • kirjeldab maa sfääre kui süsteeme ja nendega seotud mudeleid • kirjeldab maa evolutsioonilist arengut, elus- ja eluta loodusetunnuseid • kirjeldab abiootiliste tegurite toimet organismidevahelisi suhteid ja looduses toimivaid aineringe • kirjeldab organismide ehitust, aine- ja energiavahetust, paljunemist ja arengut (eristab rakutüüpe) • iseloomustab inimese keemilist koostist ja mõistab pärandumise seaduspärasusi • kirjeldab mehaanika nähtusi ja kasutades selleks õigeid füüsikalisi suurusi ja mõisteid • kirjeldab korrektsete mõistete ja füüsikaliste suurustega elektromagnetismi nähtusi ja nendevahelisi seoseid • iseloomustab soojusenergia muutmise viise, nähtusi, seaduspärasusi • kirjeldab õigete füüsikaliste suurustega ja mõistetega valguse tekkimise, levimise ja kadumise nähtusi • kirjeldab tähtsamaid mikromaailma mudeleid, tuumareaktsioone ning radioaktiivsust • kasutab keemiliste elementide perioodilisustabelit ja ühendite molekulaarmudeleid mikromaailma kirjeldamisel ja ainete omaduste selgitamisel • selgitab evolutsiooni kulgu ning seostab protsesse looduses nähtavaga • nimetab majandustegevusega kaasnevaid looduskeskkonna probleeme • selgitab loodus- ja sotsiaalkeskkonnas omavahelisi seoseid ja probleeme • võrdleb erinevate piirkondade kliima, mullastiku, taimestiku ja loomastiku omavahelisi seoseid • võrdleb looduslikke ja tehismaterjale ning nende omadusi • selgitab tervisliku toitumise põhimõtteid • selgitab nakkushaiguste vältimise võimalusi • kirjeldab orgaaniliste ja anorgaaniliste ainete toimet inimestele ja keskkonnale • kirjeldab inimese arengut ja tervislikku seisundit sõltuvalt sotsiaalsest, majanduslikust või looduskeskkonnast • nimetab loodusteaduste ning tehnoloogia arengu positiivseid ja negatiivseid ilminguid ning võrdleb erinevaid eetilisi- moraalseid seisukohti ning nende usaldusväärsust • kirjeldab ja toob näiteid loodusteaduste, tehnoloogia ja ühiskonna vahelistest seostest • kirjeldab teaduse ning tehnoloogia võimalusi ja piiranguid ühiskonna heaolu ja majanduse arengu tagamiseks • kirjeldab oma elukoha (loodus) keskkonda, uurides ja analüüsides seal erinevaid probleeme • lahendab loodusteaduslike ülesandeid ja probleeme, kasutades erinevaid usaldusväärseid teabeallikaid • koostab erinevate andmete põhjal tabeleid ja graafikuid • kirjeldab ja kohandab korrektsete lähteandmetega ülesandele õige lahendusmudeli ning fikseerib otsitavad suurused, kasutades õigesti mõõtühikute süsteeme • arvutab õigesti, kontrollides saadud tulemust ning vormistab ülesande vastuse korrektselt
---	---

Hindamine	Eristav		
Hindamismeetodid	1. Test 2. Arvestustöö 3. Ülesannete lahendamine 4. Probleemülesanded 5. Laboratoorsed tööd		
Hindekriteeriumid	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel.	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine.	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine.
Mooduli hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Mooduli lõpphinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.		
Õppemeetodid	Loeng, ümberpööratud klassiruumi meetod, koos- ja/või rühmatöö, audiovisuaalsed meetodid (PPT, filmid jms), laboratoorsed tööd, sh katsed, näitlikustamine.		
Teemad, alateemad	UNIVERSUM JA SELLE KUJUNEMINE - Maakera kui süsteem Maa teke, areng ja geoloogiline ajaskaala Maa sfäärid - Universumi evolutsioon Evolutsiooniteooriate põhiseisukohad Mikro- ja makroevolutsioon - Astronoomia - Kehad, nende mõõtmed, mõõtühikute süsteemid ja teisendamised Liikumine ja selle mõõtmine Taustsüsteemid Vastasmõjud Jõud, mass ja energia		
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	Kirjalik teemakohaste ülesannete lahendamine. Kehad, nende mõõtmed. Kinemaatika ülesannete lahendamine; dünaamika ülesannete lahendamine. Mõõtühikute tundmine ja teisendamine. <u>Õpilane:</u> teab kordseid ja põhilisi tuletatud mõõtühikuid; selgitab liikumist kirjeldavaid põhisuursi ja nende vahelisi seoseid;		

lahendab lihtsamaid kinemaatika ülesandeid;
teab dünaamikat kirjeldavaid põhisuurusi ja nendevahelisi seoseid;
lahendab lihtsamaid dünaamika ülesandeid.

Arvestuslik töö: Universumi evolutsioon.

Rahuldav	Hea	Väga hea
Õpilane kirjeldab bioloogilist evolutsiooni, selgitab evolutsiooni toimemehhanisme; toob näiteid loodusteadlike uuringute kohta, mis tõestavad bioevolutsiooni. Õpilane: selgitab Päikesesüsteemi tekke mudelit ja analüüsib selle kaasaegset olemust; kirjeldab Päikesesüsteemi ja selle objekte (planeedid, kaaslased, meteoriidid, asteroidid, komeedid, kosmiline tolmu).	Õpilane kirjeldab bioloogilist evolutsiooni, selgitab evolutsiooni toimemehhanisme; toob näiteid loodusteadlike uuringute kohta, mis tõestavad bioevolutsiooni. Õpilane: selgitab Päikesesüsteemi tekke mudelit ja analüüsib selle kaasaegset olemust; kirjeldab Päikesesüsteemi ja selle objekte (planeedid, kaaslased, meteoriidid, asteroidid, komeedid, kosmiline tolmu). Kirjeldab põhilisi protsesse Päikesel (tähtedel) ja planeetidel. Mõistab üldisi universumi protsesse.	Õpilane kirjeldab bioloogilist evolutsiooni, selgitab evolutsiooni toimemehhanisme; toob näiteid loodusteadlike uuringute kohta, mis tõestavad bioevolutsiooni. Õpilane: selgitab Päikesesüsteemi tekke mudelit ja analüüsib selle kaasaegset olemust; kirjeldab Päikesesüsteemi ja selle objekte (planeedid, kaaslased, meteoriidid, asteroidid, komeedid, kosmiline tolmu). Kirjeldab põhilisi protsesse Päikesel (tähtedel) ja planeetidel. Mõistab üldisi universumi protsesse. Loob seoseid erinevate protsesside vahel ja võrdleb protsesse planeedil Maa ja kosmoses toimuvaid protsesse.

Õpilane kirjeldab bioloogilist evolutsiooni, selgitab evolutsiooni toimemehhanisme; toob näiteid loodusteadlike uuringute kohta, mis tõestavad bioevolutsiooni.

Astronoomia.

Õpilane:

selgitab Päikesesüsteemi tekke mudelit ja analüüsib selle kaasaegset olemust;
kirjeldab Päikesesüsteemi ja selle objekte (planeedid, kaaslased, meteoriidid, asteroidid, komeedid, kosmiline tolmu).

Testid: Kinemaatikat ja dünaamikat kirjeldavad suurused; maakera kui süsteem; evolutsioon; astronoomia. Maakera kui süsteem.

	<u>Õpilane:</u> iseloostab geoloogilise ajaskaala järgi üldjoones Maa teket ja arengut; kirjeldab Maa siseehitust ning võrdleb mandrilist ja ookeanilist maakoort; iseloostab ja võrdleb teabeallikate järgi vulkaane, seostades nende paiknemist laamtektoonikaga; selgitab ja analüüsib maaväriinate tekkepõhjusi ja põhilisi esinemispiirkondi; kirjeldab ja analüüsib kliimat kujundavaid tegureid; kirjeldab veejaotumist Maal ning iseloostab veeringet ja veeringe lülisid; selgitab hoovuste teket ja liikumise seaduspära maailmameres ning rolli kliima kujunemises; selgitab tõusu ja mõõna teket ning mõju rannikule; selgitab liustike tähtsust kliima kujunemises ja veeringes; iseloostab mulla koostist, ehitust ja kujunemist; kirjeldab Maa sfääre kui süsteeme.
Iseseisev töö	<u>Õpilane:</u> koostab slaidide esitluse elu arengust Maal; lahendab teemakohaseid kirjalikke ülesandeid; analüüsib ja täidab küsimustikku: maakera kui süsteem; valmistub ette aruteluks tuntud füüsikute elulugudest.
Teemad, alateemad	MIKROMAAILM JA AINEEHITUS • Aatomi ja molekuli ehitus ja mudelid • Keemilised elemendid Maal • Keemiline side • Anorgaanilised aineklassid • Metallid, mittemetallid • Mikromaaailma ehitus
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	Test: aatomi ja molekuli ehitus ja mudelid <u>Õpilane:</u> • kirjeldab aatomiehituse põhiseisukohti ja perioodilisussüsteemi seaduspärasusi; • kasutab ülesannete lahendamisel keemiliste elementide perioodilisussüsteemi tabelit; • kirjeldab keemilise sideme tüüpe ja iseärasusi; • iseloostab vastava sidemega ainete põhiomadusi; • kirjeldab elemendi aatomi elektronstruktuuri; • määrab põhilisi oksüdatsiooniastmeid; • iseloostab elemendi metallilisust või mittemetallilisust, lähtudes elemendi asukohast perioodilisustabelis.

	Reaktsioonivõrrandite koostamine ja tasakaalustamine. Mikromaailma ehitus. <u>Õpilane:</u> • teab ideaalse gaasi olekuvõrrandit ja selles sisalduvaid suurusi ja nendevahelisi seoseid; • kirjeldab planetaarset aatomimudelit; • teab elementaarosakesi; • kirjeldab elektrostaatika nähtusi ja nende mõju keskkonnale. Kirjalike ülesannete lahendamine <u>Õpilane:</u> • lahendab geomeetrilise optika lihtsamaid ülesandeid <u>Õpilane</u> täidab testid: ideaalse gaasi olekuvõrrand; planetaarne aatomimudel ja elementaarosakesed; elektrostaatika; geomeetriline optika.		
Iseseisev töö	Õpilane lahendab teemakohaseid kirjalikke ülesandeid		
Teemad, alateemad	ORGANISM KUI TERVIK Orgaanilised ained eluslooduses Organismide keemiline koostisega Biomolekulide tähtsus eluslooduses Toiduainete toiteväärtus, lisained ning tervislikkuse seos koostisega Organismide energiavajadus Organismide ehitus ja talitus Rakkude ehitus ja talitus Organismide aine- ja energiavahetus Paljunemine ja areng Pärilikkus Inimene kui tervikorganism		
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	1.Test: orgaanilised ained eluslooduses. <u>Õpilane:</u> - arutleb eluslooduse tunnuste üle, eristades eluta looduse osa ja selle tähtsust; - klassifitseerib erinevad biomolekulid ja selgitab nende tähtsust enda elu näitel; - selgitab vee, mineraalainete ja biomolekulide osa tervislikus toitumises. Arvestuslik töö: organismide ehitus ja talitus; aine- ja energiavahetus; inimene kui tervikorganism.		
	Rahuldav	Hea	Väga hea

	Õpilane: võrdleb rakkude tüüpe ning paigutab elusorganismid selle alusel erinevatesse riikidesse; tunneb ära joonise järgi rakutüübi ja tähistab rakutübile iseloomulikud rakustruktuurid; iseloomustab erinevaid koetüüpe; kirjeldab fotosünteesi ning bakterite, seente ja inimese üldist aine- ja energiavahetust; nimetab ja selgitab organismide erinevaid paljunemisviise ning arengutüüpe; toob näiteid organismidest, kes nii paljunevad; selgitab inimese paljunemise iseärasusi; võrdleb erinevaid rasestumisvastaseid vahendeid, mõistab turvaseksi olulisust; iseloomustab inimese kromosoomistikku; kasutab geneetika põhimõisteid õiges kontekstis; selgitab näidete abil pärandumise seaduspärasusi; kirjeldab erinevate elundkondade ehitust ja nimetab organismi ülesandeid.	Õpilane: võrdleb rakkude tüüpe ning paigutab elusorganismid selle alusel erinevatesse riikidesse; tunneb ära joonise järgi rakutüübi ja tähistab rakutübile iseloomulikud rakustruktuurid; iseloomustab erinevaid koetüüpe; kirjeldab fotosünteesi ning bakterite, seente ja inimese üldist aine- ja energiavahetust; nimetab ja selgitab organismide erinevaid paljunemisviise ning arengutüüpe; toob näiteid organismidest, kes nii paljunevad; selgitab inimese paljunemise iseärasusi; võrdleb erinevaid rasestumisvastaseid vahendeid, mõistab turvaseksi olulisust; iseloomustab inimese kromosoomistikku; kasutab geneetika põhimõisteid õiges kontekstis; selgitab näidete abil pärandumise seaduspärasusi; kirjeldab erinevate elundkondade ehitust ja nimetab organismi ülesandeid. Võrdleb erinevaid koetüüpe ja teab nende funktsioone organismis. Võrdleb elundkondi. Lahendab lihtsamaid geneetika ülesandeid.	Õpilane: võrdleb rakkude tüüpe ning paigutab elusorganismid selle alusel erinevatesse riikidesse; tunneb ära joonise järgi rakutüübi ja tähistab rakutübile iseloomulikud rakustruktuurid; iseloomustab erinevaid koetüüpe; kirjeldab fotosünteesi ning bakterite, seente ja inimese üldist aine- ja energiavahetust; nimetab ja selgitab organismide erinevaid paljunemisviise ning arengutüüpe; toob näiteid organismidest, kes nii paljunevad; selgitab inimese paljunemise iseärasusi; võrdleb erinevaid rasestumisvastaseid vahendeid, mõistab turvaseksi olulisust; iseloomustab inimese kromosoomistikku; kasutab geneetika põhimõisteid õiges kontekstis; selgitab näidete abil pärandumise seaduspärasusi; kirjeldab erinevate elundkondade ehitust ja nimetab organismi ülesandeid. Võrdleb erinevaid koetüüpe ja teab nende funktsioone organismis. Võrdleb elundkondi. Lahendab lihtsamaid geneetika ülesandeid. Seostab rakutüüpide põhjal organismide põlvnemist. Mõistab seoseid raku-, koe- ja organismi tasandil. Mõistab geneetika ja keskkonnavahelisi seoseid ja mõju organismide talitusele.
Teemad, alateemad	LOODUSTEADUSTE RAKENDUSVÕIMALUSI Loodusteaduste rakendusvõimalusi tehnoloogias ja majanduses Alused, happed ja soolad igapäevaelus		

	Geeni- ja biotehnoloogia Transgeensed organismide nakkushaigused ja nende vältimine Bioenergeetika Organismi kahjustavad ained		
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	Arvestuslik töö: biotehnoloogia ja geenitehnoloogia.		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Õpilane: toob näiteid biotehnoloogia rakendusvõimalustest; iseloomustab haigustekitajaid; toob välja nakkushaiguste levimisviise ning nimetab vältimise võimalusi; kasutab erinevaid teabeallikaid teemakohase informatsiooni hankimiseks, hindab selle usaldusväärsust; kujutab orgaaniliste ainete valemi; kirjeldab funktsionaalseid rühmi: küllastunud ja küllastumata süsivesinikud, alkoholid, karbonüülühendid ja karboksüülhapped ning struktuuriühikud suvalistes, suhteliselt lihtsates struktuurides; lahendab keemia probleem- ning arvutusülesandeid; kirjeldab protsesside (sulamine, ainete segunemine) ja keemilise reaktsiooni soojusefektide olemust.	Õpilane: toob näiteid biotehnoloogia rakendusvõimalustest; iseloomustab haigustekitajaid; toob välja nakkushaiguste levimisviise ning nimetab vältimise võimalusi; kasutab erinevaid teabeallikaid vastavasisulise informatsiooni hankimiseks, hindab selle usaldusväärsust; kujutab orgaaniliste ainete valemi; kirjeldab funktsionaalseid rühmi: küllastunud ja küllastumata süsivesinikud, alkoholid, karbonüülühendid ja karboksüülhapped ning struktuuriühikud suvalistes, suhteliselt lihtsates struktuurides; lahendab keemia probleem- ning arvutusülesandeid; kirjeldab protsesside (sulamine, ainete segunemine) ja keemilise reaktsiooni soojusefektide olemust. Kirjeldab küllastumata ainete üleminekut küllastunud ühenditeks, koostab vastavate ainete valemeid. Seletab lahti põhiliste keemiliste protsesside kulgemise.	Õpilane: toob näiteid biotehnoloogia rakendusvõimalustest; iseloomustab haigustekitajaid; toob välja nakkushaiguste levimisviise ning nimetab vältimise võimalusi; kasutab erinevaid teabeallikaid vastavasisulise informatsiooni hankimiseks, hindab selle usaldusväärsust; kujutab orgaaniliste ainete valemi; kirjeldab funktsionaalseid rühmi: küllastunud ja küllastumata süsivesinikud, alkoholid, karbonüülühendid ja karboksüülhapped ning struktuuriühikud suvalistes, suhteliselt lihtsates struktuurides; lahendab keemia probleem- ning arvutusülesandeid, kirjeldab protsesside (sulamine, ainete segunemine) ja keemilise reaktsiooni soojusefektide olemust. Kirjeldab küllastumata ainete üleminekut küllastunud ühenditeks, koostab vastavate ainete valemeid. Seletab lahti põhiliste keemiliste protsesside kulgemise. Koostab orgaaniliste ainete molekule lihtsustatud-, täis- ja joonstruktuuridena. Võrdleb keemilisi protsesse ja toob välja seaduspärasused.
Iseseisev töö	1. Õpilased analüüsivad bioloogia rakendusvõimalusi ja koostavad selle põhjal slaidide esitluse 2. Õpilased koostavad (rühmatööna) posterit- geenmuundatud toidu poolt ja vastu argumendid. 3. Õpilased lahendavad ülesandeid orgaaniliste ühendite struktuuride kohta.		

Teemad, alateemad	KESKKOND JA KESKKONNAKAITSE • Majanduskeskkond Globaliseerumine ja keskkonnaprobleemid • Elukeskkond, selle süsteemid ning kaitse Ökoloogilised tegurid sh organismide omavahelised suhted Ökosüsteemid ja selle muutused Liikide hävimist põhjustavad tegurid, liikide kaitsevõimalused ja-vajadus • Tehnoloogiline ehk tehiskeskkond Tehis- ja looduslikud ained		
Hindamismeetodid ja hindamisülesanded	Arvestuslik töö: Ökoloogilised tegurid ja organismide vahelised suhted, ökosüsteem; tehiskeskkond. Elukeskkond, selle süsteemid ning kaitse.		
	Rahuldav Õpilane: toob näiteid, selgitab ja analüüsib ökosüsteemides valitsevaid suhteid; selgitab ja analüüsib erinevate ökoloogiliste tegurite mõju organismidele. Tehnoloogiline ehk tehiskeskkond. Õpilane: oskab vältida ja/või vähendada keskkonda kahjustavat tegevust; kasutab säästlikult ja ohutult reaktiive nii laboris kui ka argielus; selgitab keemiliste protsesside olemust ning nende tähtsust looduses; kasutab sobivaid mõõtmisvahendeid õigesti	Hea Õpilane: toob näiteid, selgitab ja analüüsib ökosüsteemides valitsevaid suhteid; selgitab ja analüüsib erinevate ökoloogiliste tegurite mõju organismidele. Tehnoloogiline ehk tehiskeskkond. Õpilane: oskab vältida ja/või vähendada keskkonda kahjustavat tegevust; kasutab säästlikult ja ohutult reaktiive nii laboris kui ka argielus; selgitab keemiliste protsesside olemust ning nende tähtsust looduses; kasutab sobivaid mõõtmisvahendeid õigesti Seletab lahti aineringe protsesse looduses. Seostab looduses toimuvaid protsesse inimühiskonnas toimuvatega. Selgitab populatsioonisiseseid protsesse	Väga hea Õpilane: toob näiteid, selgitab ja analüüsib ökosüsteemides valitsevaid suhteid; selgitab ja analüüsib erinevate ökoloogiliste tegurite mõju organismidele. Tehnoloogiline ehk tehiskeskkond. Õpilane: oskab vältida ja/või vähendada keskkonda kahjustavat tegevust; - kasutab säästlikult ja ohutult reaktiive nii laboris kui ka argielus; - selgitab keemiliste protsesside olemust ning nende tähtsust looduses; kasutab sobivaid mõõtmisvahendeid õigesti. Seletab lahti aineringe protsesse looduses. Seostab looduses toimuvaid protsesse inimühiskonnas toimuvatega. Selgitab populatsioonisiseseid protsesse. Määrab kirjelduste põhjal ökosüsteemide arengu seisundit ja ökokatastroofi võimalust. Võrdleb erinevate liikide populatsoone

			ning toob välja seaduspärasused
Iseseisev töö	Õpilane koostab uurimis- või kirjeldava töö - Keskkonnaprobleemid minu kodukandis.		
Õppekirjandus	Enn Pärnmäe, 2002 „Füüsika õpik kutsekoolidele” Erna Paju, Venda Paju, 2006 „Füüsika ülesannete kogu gümnaasiumile“ M. Kask, M. Reemann, 1992 „Füüsika ülesannete kogu keskkoolile “ Lembi Tamm, 2008 „Üldise ja anorgaanilise keemia õpik gümnaasiumile, I osa, II osa“ Ants Tuulmets, 2006 „Orgaanilise keemia õpik gümnaasiumile, I osa, II osa“ Mati Karelson, Aarne Töldsepp, 2011 „Üldine ja anorgaaniline keemia gümnaasiumile“ Mati Karelson, Aarne Töldsepp, 2007 „Orgaaniline keemia gümnaasiumile“ Rein Pullerits, Maila Mölder, 2001 „Keemiaülesannete lahendamise“ H. Järvalt, 2003 „Bioloogia lühikursus gümnaasiumile” A. Tenhunen, E. Hain jt, 2012 „Bioloogia gümnaasiumile “ A. Tenhunen, E. Hain jt, 2012 „Bioloogia gümnaasiumile II” T. Tenson, N. Kaldalu jt, 2013 „Bioloogia gümnaasiumile III” R. Rannap, A. Tenhunen jt, 2013 „Bioloogia gümnaasiumile IV” Tuul Sepp, 2013 „Bioloogia töövihik gümnaasiumile IV” Urve Ratas, Jaan-Mati Punning, 2003 „Üldmaateaduse õpik gümnaasiumile” Sulev Mäeltsemees, 2005 „Maailma ühiskonnageograafia“.		

MOODULI RAKENDUSKAVA Kutsekeskhariduse õppekava üldõpingud				
Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid			
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine			
Moodul nr. 5	Mooduli nimetus	Mooduli maht		
	SOTSIAALAINED	7 EKAP		
		Tunde	T	Is-töö
		182	140	42
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus.			

Õpetajad
 Ferdinand-Aivar Tõnisson
 Valdo Jask
 Kristiina Ainelo
 Andres Kask
 Mikk Pukk

Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid, teeb teadlikke valikuid seonduvalt iseenda ja sotsiaalse keskkonnaga, lähtub ühiskonnas kehtivatest väärtustest ja moraalinormidest ning toimib kõlbelise ja vastutustundliku ühiskonnaliikmena. Õpilane on Eesti Vabariigile lojaalne. Seos gümnaasiumi õppekava kehalise kasvatuse valdkonna, riigikaitse valikkursuse ja sotsiaalinorme valdkonna ajaloo, ühiskonnaõpetuse, inimeseõpetuse, inimgeograafia õppeainetega
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
Õpilane: 1) omab adekvaatset enesehinnangut ning teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad tervikliku ja terviseteadliku inimese kujunemist.	*analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas *analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus *nimetab ja teab terviseriske ning võimalikke vigastusi, kirjeldades nende reageerimist ja ennetamise võimalusi *tegeleb teadlikult ja võimetekohaselt tervisespordiga, treenides sobiva koormusega ning sooritab treeningujärgselt taastumist soodustavaid harjutusi.
2) omab arusaama esinevatest nähtustest, protsessidest ja konfliktidest ühiskonnas ning nende seostest ja vastastikusest mõjust	*määratleb Eesti ajaloo olulisemad pöörded, sündmused muinasajast tänapäevani, paigutades tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õiges ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti. *selgitab nüüdisühiskonna kujunemist, struktuuri ja korraldust *selgitab, millised muutused on toimunud taasiseseisvumisjärgses Eesti majanduses, õigusruumis, valitsemiskorralduses, riigikaitstes ja kultuurielus, eristades põhjusi ja tagajärgi *toob asjakohased näiteid sotsiaalainetes käsitletavate ja ühiskonnas esinevate nähtuste omavaheliste seoste kohta *iseloomustab demokraatliku valitsemiskorralduse toimemehhanisme Eesti ja Euroopa Liidu näitel *nimetab Eesti ning rahvusvaheliste organisatsioonide NATO, EL ja ÜRO vastastikused õigused ja kohustused
3) mõistab kultuurilise mitmekesisuse ning demokraatia ja selle kaitsmise tähtsust ning jätkusuutliku arengu vajalikkust, aktsepteerides erinevusi	*arutleb teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel *kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja selgitab nende erisusi, lähtudes Eesti poliitmaastikust *põhjendab inimeste ja riikide jätkusuutliku käitumise vajalikkust *analüüsib teabeallikate abil riigi majanduse struktuuri ning panust maailma majandusse *tunneb üleilmastumise majanduslikke, poliitilisi, sõjalisi ja kultuurilisi tahke, nimetab erineva arengutasemega riike *analüüsib kaartide ja statistiliste andmete põhjal riigi või regiooni rahvaarvu muutumist, rahvastiku paiknemist ja soolis-vanuselise struktuuri *kasutab teabeallikaid, sh geograafilisi, poliitilisi ja topograafilisi kaarte info leidmiseks ja rakendamiseks, määrab enda asukohta kaardil, kasutades koordinaatide süsteemi, mõõdab vahemaid ja määrab asimuuti

4) hindab üldinimlikke väärtusi nagu vabadus, inimväärikus, võrdõiguslikkus, ausus, hoolivus, sallivus, vastutustunne, õiglus, isamaalisus ning lugupidamine enda, teiste ja keskkonna vastu	*selgitab inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, analüüsib inimõiguste tähenduse muutumist 20.-21. sajandil ning toob näiteid üksikisiku põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel *selgitab enda õigusi ja kohustusi kodanikuna *orienteerub õigusaktides, kasutades erinevaid infokanaleid *kasutab kontekstis sotsiaalainete põhimõisteid		
5) teab elu ja tervist mõjutavaid ohte erinevates kriisisituatsioonides, oskab ohutult käituda ning teisi abistada	*nimetab erinevaid julgeolekuriske, sh. Eesti Vabariigile ning selgitab nende maandamise võimalusi. *kirjeldab Eesti riigikaitse laiapindset käsitlust *oskab hinnata enamlevinud ohte teda ümbritsevas keskkonnas, teab, kuidas nendeks valmistuda ning oskab ohu korral õigesti käituda (sh leida infot ja käitumisjuhiseid kriisiolukorras tegutsemiseks ning abistada abivajajaid end ohtu seadmata)		
Hindamine	Eristav		
Hindamismeetodid	1.arvestuslik töö (eristav hindamine) 2.Iseseisev töö (mitteeristav) 3.kujundav hindamine HINDAMISMEETODID lünktekstide täitmine rühmatöö pakendil oleva info analüüs menüü koostamine paaristöö rollimäng töölehed kiri psühholoogile eneseanalüüs slaidide esitus erinevate pikkusega jooksudistantside läbimine sportmängud (jalgpall, korvpall, võrkpall, saalihoki) talispordialad (suusatamine ja uisutamine) võimlemine ja jõuharjutuste sooritamine riigikaitselaager tunnikontroll		
Hindekriteeriumid	Rahuldav	Hea	Väga hea

	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel.	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine.	Õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine.
Mooduli hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Mooduli lõpphinne on positiivne, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.		
Õppemeetodid	Loeng, überpööratud klassiruumi meetod, koos- ja/või rühmatöö, audiovisuaalsed meetodid (PPT, filmid jms), näitlikustamine, sise-ja välisspordiüritused, riigikaitselaager.		
Teemad	1. AJALOO PERIODISEERIMINE JA AJALOOALLIKAD 2. EESTI MUINASAEG Muinasaja perioodid, Eesti muinasaja lõpul, Muistne vabadusvõitlus 3. KESKAEG Vana – Liivimaa, maarahvas 14. – 16. saj. linnad ja kaubandus, kirik ja usupuhanstus 4. SÖDADE AJASTU Liivi sõda ja selle tulemused, Rootsi aeg 5. PÕHJASÖDA JA VENE AEG Põhjasõda, Vene valitsejad 18. – 19. saj. Balti erikord, Roseni deklaratsioon, talurahvamässud, pärisorjuse kaotamine, vaimne kultuur, talurahvas 19. saj. rahvuslik liikumine, venestamine, Eesti enne I maailmasõda 6. EESTI VABARIIGI TEKKIMINE JA ARENG Maailm 20. saj. alguses, Eesti iseseisvumine, Vabadussõda, Eesti sise- ja välispoliitika, majanduse areng, kultuur 7. II MAAILMASÖDA JA EESTI Eesti okupeerimine, Saksa okupatsioon, Nõukogude okupatsioon. 8. EESTI TAASISEISEISVUMINE. Nõukogude Liit 1980ndate lõpus, fosforiidi kampaania, Laulev revolutsioon, Balti kett, augustisündmused 1991		
Hindamisülesanded	Arvestuslik töö Õpilane: - koostab Eesti ajaloo ajatelje ja määratleb diskussiooni teel olulised sündmused. - seostab Eesti ajaloo sündmused Euroopa toimunud olulisemate sündmustega - vaatab, kuulab ja mõtestab teemakohaseid filme ja dokumentaalsateid		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. 1. Eesti ajalooteljel olevate sündmuste tundmine ja nende omavahel seostamine. 2. Olulisemad Eesti ajaloo sündmu-	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. 1. Eesti ajalooteljel olevate sündmuste tundmine ja nende omavahel seostamine. 2. Olulisemad Eesti ajaloo sündmu-	Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. 1. Eesti ajalooteljel olevate sündmuste tundmine ja nende omavahel seostamine. 2. Olulisemad Eesti ajaloo sündmused. 3. 20. sajandi Euroopa ajaloo olulisemate

	sed. 3. 20.sajandi Euroopa ajaloo olulisemate sündmuste tundmine. 4.Euroopa 20.sajandi I poole ajalugu	sed. 3. 20.sajandi Euroopa ajaloo olulisemate sündmuste tundmine. 4.Euroopa 20.sajandi I poole ajalugu 5. Vastab täiendavatele küsimustele.	sündmuste tundmine. 4.Euroopa 20.sajandi I poole ajalugu 5. Vastab täiendavatele küsimustele. 6. Teab peast olulisemaid ajaloodaatumeid.
Iseseisev töö	Õpilane omandab teadmised Eesti ajaloo olulisematest pöördepunktidest, sündmustest muinasajast tänapäevani, paigutades tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õigesse ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti, analüüsib Eesti ajalugu maailma ajaloo kontekstis, vastab kogu ajaloo programmi läbivale 40 küsimusest koosnevale küsimustikule.		
Õppekirjandus	A.Pajur, T. Tannberg. Eesti ajalugu II. Õpik gümnaasiumile. Tallinn, 2006 ETV saatesarjad Eesti aja lood ; Eesti aja lood. Okupatsioonid ; Vana aja asjad Vikerraadio saatesari Eesti lugu Dokumentaalfilm „Sinimäed“ (2006) Dokumentaalfilm „ September “ (2010) Mängufilm „Elavad pildid“ (2013) Eesti Muuseumide Infokeskus Rahvusarhiivi virtuaalne uurimissaal VAU Kultuuripärandi infovõrk Eesti mõisaportaali Kultuurimälestiste riiklik register Mis on kultuuripärand? Alo Särg. Retk mõisa – ainete integratsiooni musternäidis . Eesti kultuuriloo õppematerjal (2013) GENI Histrodamus		
Teemad	ERINEVAD RIIGID JA ÜHISKONNAKORRALDUSED. Ühiskonna areng ja moderniseerumine, modernse riigi muutuv roll ja ülesanded. Info- ja teadmusühiskonna kujunemine. Arengumaad ja arenenud riigid, uustööstusmaad. Heaoluühiskond ja selle mudelid. Maailma rassiline, rahvuslik ja kultuuriline mitmekesisus. ÜHISKONDADE VALITSEMINE. Võimude lahusus. Poliitilised režiimid: demokraatia ja diktatuur. Parlamentaarne ja presidentaalne riik. Parlamendi funktsioonid ja organid. Valimised. Valimiste tähendus demokraatias. Valimissüsteemid. Ideoloogiad. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ JA JULGEOLEK EUROOPAS. Eesti ja tähtsamad rahvusvahelised koostööorganisatsioonid Euroopas: Euroopa Nõukogu, Euroopa Inimõiguste Kohus, Euroopa Liit.		

Hindamisülesanded	Arvestuslik töö Õpilane: täidab tabeli Eesti riigorganite ja nende ülesannete kohta, „asutab“ rühmatööna erakonna ja võrdleb erinevaid ideoloogiaid.		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	Sooritab hinnatavad tööd iseseisvalt. Tunneb ühiskonna arengu põhietappe, oskab nimetada erineva arengutaseme ja poliitiliste režiimidega riike, kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja oskab selgitada nende erisusi, oskab selgitada Euroopa Liidu loomise ja laienemise põhjusi, oskab töötada õppematerjaliga ja leida infot internetist.	Sooritab hinnatavad tööd iseseisvalt. Tunneb ühiskonna arengu põhietappe, oskab nimetada erineva arengutaseme ja poliitiliste režiimidega riike, kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja oskab selgitada nende erisusi, oskab selgitada Euroopa Liidu loomise ja laienemise põhjusi, oskab töötada õppematerjaliga ja leida infot internetist. Oskab lisaks oma seisukohti põhjendada, teha tööd kaartide ja statistiliste andmetega.	Sooritab hinnatavad tööd iseseisvalt. Tunneb ühiskonna arengu põhietappe, oskab nimetada erineva arengutaseme ja poliitiliste režiimidega riike, kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja oskab selgitada nende erisusi, oskab selgitada Euroopa Liidu loomise ja laienemise põhjusi, oskab töötada õppematerjaliga ja leida infot internetist. Oskab lisaks oma seisukohti põhjendada, teha tööd kaartide ja statistiliste andmetega. Oskab tuua asjakohaseid näiteid ja kasutada põhimõisteid.
Iseseisev töö	Õpilane valmistub kontrolltöödeks, tutvudes õpetaja antud materjaliga.		
Õppematerjalid	Maailma konstitutsioonide veebileht Eesti Vabariigi Põhiseadus Eesti Vabariigi haridusseadus Eesti Vabariigi lastekaitse seadus Töölepingu seadus Karistusseadustik H. Raudla. Ühiskonna õpik gümnaasiumile. Tallinn, 2013		

Teemad	1. MAAILMA RAHVASTIK JA RAHVASTIKUPROTSSESSID Maailma rahvaarv ja selle muutumine. Demograafiline üleminek. Rahvastikupoliitika. Ränded, nende põhjused. Rahvastiku paiknemine. Linnastumine. Linnastumise kulg maailmas. Suurlinnade keskkonnaprobleemid. 2. KAASAEKGSE MAAILMA POLIITILINE KAART Riikide arengutaseme näitajad. Kõrgeltarenenud Põhja riigid ja Lõuna arengumaad. 3. KAASAEKGSED MUUTUSED MAAILMAMAJANDUSES Majanduse üldine struktuur ja selle arengud. Üleminek kõrgtehnoloogilisele tootmisele. Majanduse globaliseerumine.
Hindamisülesanded	Rühmatöö. Õpilased analüüsivad ja koostavad graafikud Eesti ja ühe Euroopa riigi rahvastikuprotsesside kohta, kus kajastub Eesti ja valitud riigi rahvastiku muutuse trendide võrdlus viimase saja aasta jooksul ning järgmise kolmekümne aasta perspektiivis.
Iseseisev töö	Õpilased koostavad iseseisva kirjaliku töö koos esitlusega: õpilased võrdlevad kirjalikult ja esitlevad vähemalt kahe Euroopa Liidu liikmesriigi arengutaseme näitajaid ning nende muutumist viimase kümne aasta jooksul.
Õppematerjalid	S. Mäeltsemees. Maailma ühiskonna geograafia. Tallinn, 2005 S. Mäeltsemees. Maailma ühiskonna geograafia. Tallinn, 2005 Rahvastiku võimalikud arengutrendid 2012-2030 Statistika andmebaas: majandus Statistika andmebaas: rahvastik Rahandus ja riigieelarve Riigieelarve ja majandusülevaated Globaliseeruv maailm Maailmakool
Teemad	1. MINA JA TERVIS 2. KALORID JA TERVISLIK TOITUMINE Toitumise põhitõed. Toitumine ja haigused. Toidu ohutus. 3. SÕLTUVUSAINED JA NENDEGA KAASNEVAD RISKID Narkootikumid. Alkohol. Tubakas. 4. SEKSUAALKASVATUS Seksuaalsuse tähendus ja mõtteviis. Seksuaalne areng ja eneseleidmine lapsest noorukieani. Esimesed intiimsed lähenemiskatsed. Nauditav ja turvaline seksuaalvahekord. Abi ja nõu saamise võimalused. 5. ENESEHINNANG JA VAIMNE TERVIS Eneseanalüüs. Positiivne mõtlemine. Individuaalsed toimetulekuoskused. Enesekindlus. Emotsioonid. Stress. Suhted ja suhtlemine. 6. MINU ÕIGUSED JA KOHUSTUSED Kodu ja perekonnaelu, pereliikmete vajadused ja väärtused
Hindamisülesanded	1. Õpilane analüüsib juhendamisel enda isiksust ka kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas.

	2.Õpilane nimetab ja teab terviseriske ning võimalikke vigastusi, kirjeldades nendele reageerimist ja ennetamise võimalusi 3.Õpilane analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus. 4.Õpilane esitleb iseseisva tööna koostatud esitluse sõltuvusainetest Arvestuslik töö: Õpilane koostab eneseanalüüsi ja valmistab ette esitluse (slaididena) sõltuvusainete teemal. <table><tr><th>Rahuldav</th><th>Hea</th><th>Väga hea</th></tr><tr><td> 1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele. </td><td> 1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. Oskab põhjendada oma seisukohti 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele. </td><td> 1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. Oskab põhjendada oma seisukohti 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele. Lisab esitlusele illustratiivseid mater- jale internetist. </td></tr></table>	Rahuldav	Hea	Väga hea	1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele.	1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. Oskab põhjendada oma seisukohti 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele.	1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. Oskab põhjendada oma seisukohti 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele. Lisab esitlusele illustratiivseid mater- jale internetist.
Rahuldav	Hea	Väga hea					
1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele.	1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. Oskab põhjendada oma seisukohti 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele.	1.Eneseanalüüs: Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Kirjeldab ennast ja oma iseloomu- jooni, oskab anda hinnangu oma õpiprotsessile . Õpilane toob välja oma õnnestumi- sed ja olukorrad kus jäi midagi vajaka. Millega on rahul ja millega mitte. Oskab põhjendada oma seisukohti 2.Esitlus “Sõltuvusained” Sooritab hinnatava töö iseseisvalt. Koostab ja esitleb saidid sõltuvus- ainetest ja nende kahjulikust mõjust inimesele. Lisab esitlusele illustratiivseid mater- jale internetist.					
Iseseisev töö	Õpilane otsib slaidiesituseks materjale, koostab ja kujundab esitluse.						
Õppematerjalid	Tervise Arengu Instituudi poolt koostatud toitumisalased brošüürid http://www.toitumine.ee http://www.terviseinfo.ee http://www.alkoinfo.ee http://www.narko.ee Lühifilm „Mõtteaine“ – lisainfo filmist Lühifilm „Suits“ – lisainfo filmist Film Nime poolest võitja (2001) Peep Vehm						

	Rääkimata lugu – üksteist aastat hiljem Pink, A. ja Pink, J. 2006. Kodune kaloriraamat. Kerge on olla kerge Kokassaar, U; Lill, A; Zilmer, M. 2012. Normaalse söömise kursuste käsiraamat. Harro, J. 2005. Uimasti ajastu. Kagadze, M; Kraav, I; Kullasepp, K. 2007. Perekonnaõpetus.		
Teemad	1. SISSEJUHATUS KEHALISE KASVATUSE AINESSE. Eesmärk. Nõudmised ja kohustused kehalise kasvatuses tunnis. Kodukord. Hindamine. Hügieen tunnis ja tunni lõpetamisel. 2. KERGEJÕUSTIK. Ülevaade kergejõustiku ajaloost. Jooksu, hüppe-, viske- ja tõukeharjutused. Sprindi ja vastupidavusjooksu treening. 3. SPORTMÄNGUD. Korvpall. Põrgatamine, söödud, visked, reeglid, mäng. Võrkpall. Söödud, ründelöök, palling, reeglid, mäng. Jalgpall. Tribling, söödud, löögid, reeglid, mäng. Saalihoki. Söödud, visked, löögid, reeglid, mäng. 4. TALISPORT. Suusatamine. Vaba-, klassikaline sõidustiil. Varustus ja selle hooldus. 5km.läbimine. 5. VÕIMLEMINE. Rühi-, koordineerimis-, venitusharjutused. Jooga- ja pilaatese harjutused. 6. JÕUHARJUTUSED. Ringtreening üldise jõu arendamiseks. Jõutreening jõusaalis. Kaitseväge test. 7. PARIMAD SPORTLIKUD TULEMUSED EESTIS JA MAAILMAS. RAHVASPORT. KASULIKKUS JA VÕIMALUSED. OHUTU JA TERVISLIK SPORTIMINE		
Hindamisülesanded, hindamismeetodid, hindekriteeriumid	Arvestuslik töö Õpilane: 1.sooritab erinevad jooksu- ja viskeharjutused .Sooritab tulemusele heite-tõuke harjutuse,100m.jooksu ja 2000m jooksu. 2.kirjeldab sportmängude mängureegleid, tehnilisi elemente ja ning sooritab neid tulemusele Praktilised ülesanded. Sooritab tulemusele heite-tõuke,sprindi ja vastupidavusharjutuse ning teeb juhendamisel kaasa soojendus ja lõdvestusharjutused.		
	Rahuldav	Hea	Väga hea
	KERGEJÕUSTIK Sooritab 6 kg kuuliga kolmest erinevast heite-tõuke viisist koosneva kombinatsiooni (nn kuulimitmevõistlus) kauguse peale rahuldava tehnikaga. Sooritab võimetekohase tulemusega 100m jooksu. Läbib võimetekohaselt 2 km sõrkjooksu.	KERGEJÕUSTIK Sooritab 6 kg kuuliga kolmest erinevast heite-tõuke viisist koosneva kombinatsiooni (nn kuulimitmevõistlus) kauguse peale rahuldava tehnikaga. Tulemus vähemalt 20m. Sooritab 100m jooksu ajaga 15,5 sek. Läbib 2 km jooksu ajaga kiiremini kui 9. 30,0 min	KERGEJÕUSTIK Sooritab 6 kg kuuliga kolmest erinevast heite-tõuke viisist koosneva kombinatsiooni (nn kuulimitmevõistlus) kauguse peale rahuldava tehnikaga. Tulemus vähemalt 24m. Sooritab 100m jooksu ajaga 14,5 sek. Läbib 2 km jooksu kiiremini kui 8.30,0 min.
	Arvestuslik töö		

Õpilane:

demonstreerib suusa- ja uisutehnikat .Võimalusel 5km läbimine.

Sooritab juhendamisel erinevaid rütmi- , venitus- ja lõdvestusharjutused

Praktilised ülesanded.

Demonstreerib sportmängude tehnilisi elemente ja kasutab neid mänguolukorras. Sooritab tulemusele korvpalliga põrgatamisharjutuse ja viske,-põrgatamis-ja sööduharjutuste kombinatsiooni.

Rahuldav	Hea	Väga hea
SPORTMÄNGUD Sooritab rahuldava tehnikaga ja reeglitepärast nn joonejooksu korvpalliga põrgatades (neli joont käega puudutades edasi-tagasi). Läbib rahuldava tehnikaga, reeglitepärast põrgatamise-, söödu- ja viskeharjutuste kombinatsiooni. Demonstreerib mängu olukorras võrkpalli, saaljalgpalli ja saalihoki tehnikaelemente rahuldaval rahvasportlase tasemel. Vastab korrektselt küsimustele pallimängude reeglite kohta.	SPORTMÄNGUD Sooritab korrektse tehnikaga ja reeglitepärast nn joonejooksu korvpalliga põrgatades (neli joont käega puudutades edasi-tagasi), tulemus 25 sek Läbib hea tehnikaga, reeglitepärast põrgatamise-, söödu-ja viskeharjutuste kombinatsiooni ühe minuti jooksul. Demonstreerib mänguolukorras võrkpalli, saaljalgpalli ja saalihoki tehnikaelemente heal rahvasportlase tasemel. Vastab korrektselt küsimustele pallimängude reeglite kohta.	SPORTMÄNGUD Sooritab rahuldava tehnikaga ja reeglitepärast nn joonejooksu korvpalliga põrgatades (neli joont käega puudutades edasi-tagasi). Tulemus 23sek Läbib eeskujuliku tehnikaga, reeglitepärast põrgatamise-, söödu- ja viskeharjutuste kombinatsiooni ühe minuti jooksul. Demonstreerib mänguolukorras võrkpalli, saaljalgpalli ja saalihoki tehnikaelemente eeskujulikult tasemel. Vastab korrektselt küsimustele pallimängude reeglite kohta.

Arvestuslik töö**Õpilane:**

- koostab jõusaali treeningplaani algajale.
- sooritab 5st jõuharjutusest koosneva ringtreeningu tulemusele.
- sooritab testi kaitseväge temaatikast
- vastab suuliselt õpetaja küsimustele sportmängude reeglite kohta.

Rahuldav	Hea	Väga hea
JÕUHARJUTUSED Sooritab jõukohaselt 5-st jõuharjutusest koosneva ringtreeningu (kätekõverdused rippes, ülakeha tõsted kõhupingil, kükid täistalla peal 10kg raskusega sirgetel kätel, jõuetekohase	JÕUHARJUTUSED Hea sooritus 5-st jõuharjutusest koosneva ringtreeningu (kätekõverdused rippes 8x, ülakeha tõsted kõhupingil 30x, kükid täistalla peal 10kg raskusega sirgetel kätel 10x 16kg	JÕUHARJUTUSED Sooritab eeskujulikult 5-st jõuharjutusest koosneva ringtreeningu (kätekõverdused rippes 8x, ülakeha tõsted kõhupingil 30x, kükid täistalla peal 10kg raskusega sirgetel kätel 10x,

	raskusega sangpommi rebimine 15x mõlema käega, 25 kätekõverdust toenglamangus). Koostab treeningplaani jõusaalis algajale.	sangpommi rebimine 15x mõlema käega, 25 kätekõverdust toenglamangus). Koostab treeningplaani jõusaalis algajale.	16kg sangpommi rebimine 15x mõlema käega, 25 kätekõverdust toenglamangus). Koostab treeningplaani jõusaalis algajale.
Iseseisev töö	Õpilane: 1. valmistab ette esitluse, kus põhjendab kehalise aktiivsuse vajalikkust. Kirjeldab oma lemmikspordiala ja oma tegevust mõne rahvaspordi alaga. 2. tutvub iseseisvalt sportmängude reeglitega ja koostab kirjaliku töö, toetudes etteantud küsimustele. 3. koostab teabeallikaid kasutades kirjaliku töö, kus nimetab ära 10 tuntumat sportlast Eestis ja maailmas või nimetab ja kirjeldab viimase viie aasta 10 spordi tippsündmust Eestis ja mujal maailmas.		
Õppematerjalid	http://www.nutridata.ee – toitumine ja sellega seonduv. www.eok.ee – olümpialiikumine ja sportlased. www.trimm.ee – tervisliku liikumisega seotud portaal. Harro, M. (2001) Laste ja noorukite kehalise aktiivsuse ning kehalise võimekuse mõõtmise käsiraamat. Tartu Ülikooli Kirjastus. Jalak, R. (2007) Tervise treening. Tallinn: Medisport. Kooliolümpiamängude käsiraamat. (2005). Tallinn. Eesti Olümpiaakadeemia. Pantšenko, V. (2005) Tervise ABC. Mitmed spordi alaliitude kodulehed.		
Teemad	1. Eesti sõjaajalugu 2. Tänapäeva kriisid, sõjad ja relvakonfliktid 3. Eesti kaitsepoliitika. Eesti osalemine Natos 4. Eesti kaitsejõudude struktuur ja ülesanded. Eesti kaitseväge ja kaitseväe sümboolika ja traditsioonid. 5. Kaitseväge teenistus 6. Riviõpe 7. Relvaõpe 8. Topograafia ja orienteerumine 9. Esmaabi välitingimustes 10. Massihävitusrelvad ja kodanikukaitse 11. Keskkonnakaitse kaitseväes 12. Riviõpe 13. Isiklik ja rühmavarustus		

	14. Rännak üksuse koosseisus ja üksikvõitleja liikumine maastikul 15. Välilaagri püstitamine ja eluolu välitingimustes. Keskkonnakaitse 16. Toitlustamine ja hügieen välitingimustes 17. Orienteerumine maastikul 18. Varjumine ja varjatud liikumine maastikul 19. Esmaabi välitingimustes 20. Relvaõpe, laskeasjandus ja ohutushoid 21. Kodanikukaitse
Hindamisülesanded ja hindekriteeriumid	Õpilane: 1.osaleb riigikaitselaagris 2.sooritab temaatilised testid 3.sooritab ülesanded lasketiirus 4. esitab tähtaegselt ja korrektse iseseisva töö (essee)
Iseseisev töö	1. Õpilane kirjutab esse ühel etteantud teemadest. Maht 400 – 600 sõna. Teemad: • Eesti sõjaajalugu • Eesti riigikaitse ülesehitus • Kaitsejõudude ülesehitus • Kaitseliit Eesti Vabariigis • Topograafia versus geograafia • Kaitseväge relvastus • Ohutustehnika vajalikkus
Õppematerjalid	Riigikaitseõpik gümnaasiumidele ja kutseõppeasutustele (2012) Riigikaitseõpetus Hädaolukorra seadus Eesti julgeolekupoliitika alused Riigikaitse strateegia Kaitseväge rivimäärustik Eesti Kaitseväge Kaitseliit ERR saade MuinasTeeVee: Sõdur (2004) Dokumentaalfilm „ Tuletoojad. Kaitseliit “ (2006) Dokumentaalfilm „ Liiliarist “ (2008)

MOODULI RAKENDUSKAVA						
Kutsekeskhariduse õppekava üldõpingud						
Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid					
Õppevorm	statsionaarne koolipõhine õpe					
Moodul nr 6	Mooduli nimetus	Mooduli maht 1,5 EKAP				Õpetajad Helle Reilson
	KUNSTIAINED	Tunde kokku	T	Pr-töö	Is-töö	
		39	32	-	7	
Nõuded mooduli alustamiseks:	Õppija on omandanud põhihariduse.					
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija kasutab kunstialaseid teadmisi ja kogemusi oma isiksuse arendamiseks ja elukvaliteedi tõstmiseks. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava kunsti valdkonna muusika, kunsti õppeainetega.					
Õpiväljundid e omandatavad teadmised, oskused, hoiakud:	Hindamiskriteeriumid:					
Õpilane: 1) eristab näidete alusel kunstiliike ja muusikažanreid 2) tunneb maailma ning Eesti kunsti ja muusika olulisi teoseid ning seostab neid ajalooaga 3) analüüsib oma suhet kultuuriga ja loomingulisust läbi vahetu kogemuse 4) kasutab kunsti ja muusikat elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks 5) väljendab ennast läbi loomingulise tegevuse	- võrdleb näidete alusel erinevaid kunstiliike ja muusikažanreid - määrab kunsti- ja muusikakultuuri ajastuid ajateljel - uurib ja kirjeldab kunsti- ja muusikateoste kultuuri- ja ajaloolist tausta - tutvustab Eesti kunsti ja muusika eripära ja tähtteoseid - kirjeldab kogetud kunsti- ja muusikaelamust ja/või omaloomingu eelistusi - mõistab ja esitleb ühte enda jaoks tähendusrikast muusika- või kunstiteost, põhjendab oma valikut, kirjeldades selle emotsionaalset mõju endale - koostab oma Eesti lemmikteostest virtuaalse kogu, asetab valitud teosed ja nende autorid “suuremasse pilti”, analüüsides nende suhet vastava ajastu ja teiste autoritega ning esitleb seda					

Hindamine ja hinde kujunemine:	Hindamine mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud) . Kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks on sooritatud arvestuslike tööde hinded. Mooduli hinne on positiivne, kui õpiväljundid on omandatud vähemalt lävendi tasemel.
Hindamise meetodid, hindamisülesanded ja hindekriteeriumid:	1) valikvastustega test – muusikažanrite võrdlus: vokaal- ja instrumentaalmuusika, polü- ja homofoonia, koori- ja soololaul; kunsti liikide võrdlus: ehitavad kunstid (profaan-, sakraal-, militaararhitektuur), kujutavad kunstid (maalitud, skulptuur, graafika) ning materjalipõhine tarbekunst (keraamika, puidu-, naha-, tekstiili, metalli- ja klaasikunst). 2) ülevaade/kirjalik/praktiline töö – koostab paaristööna kunstikultuuri ajastuid ajateljel, oskab paigutada vähemalt kolm Eesti muusika- või kunstinäidet Euroopa kultuuriloolisesse konteksti. 3,4) iseseisev töö - tutvustab enesele tähendusrikast Lääne-Euroopa või Eesti kunsti- ja muusikateost. 5) praktiline loovtegevus - koostab õpimapi eri ajastute kunsti- ja muusikateoste seostest, lisab omaloomingu näite. <u>Õpiväljund 1 Test</u> (10 küsimust), vastab küsimustele iseseisvalt. Hindamine mitteeristav, hinnatakse kujundavalt. Piisav: õigeid vastuseid 50% Hea: õigeid vastuseid 80% Suurepärase: õigeid vastuseid 100 % <u>Õpiväljund 2</u> Arvestuslik töö. Ajatelje koostamine paaristööna. Hindamine mitteeristav, hinnatakse kujundavalt.. Piisav: oskab paigutada vähemalt ühe Eesti muusika- või kunstinäite Euroopa kultuuriloolisesse konteksti. Hea: oskab paigutada vähemalt kaks Eesti muusika- või kunstinäite Euroopa kultuuriloolisesse konteksti. Suurepärase: oskab paigutada vähemalt kolm Eesti muusika- või kunstinäidet Euroopa kultuuriloolisesse konteksti. <u>Õpiväljundid 3, 4 Iseseisev töö, esitluse koostamine enesele tähendusrikastest Eesti kunstnikest.</u> Hindamine mitteeristav, hinnatakse kujundavalt.. Piisav: töö on koostatud ühe autori töödest 10 slaidil, sisu/kujundus ja vormistus rahuldaval tasemel, sisaldab allikate loendit. Hea: töö on koostatud kahe autori töödest 12 slaidil, sisu/kujundus ja vormistus heal tasemel, sisaldab allikate loendit. Suurepärase: töö on koostatud kolmest autorist 12 slaidil, on väga heal tasemel sisu/kujunduse ja vormistusega, sisaldab allikate nõuetekohast loendit. <u>Õpiväljund 5</u> Õpimapi koostamine. Mitteeristav hindamine, hinnatakse kujundavalt.. Piisav: iga teema kohta on koostatud vähemalt üks A4 formaadis leht, lisatud omaloomingu näide. Hea: iga teema kohta on koostatud vähemalt üks A4 formaadis leht, illustratiivsed näited vabagraafikat ei sisalda, lisatud on omaloomingu näide. Suurepärase. Iga teema kohta on koostatud vähemalt üks A4 formaadis leht, illustratiivsete näidete valik sisaldab koostaja vabagraafikat, lisatud omaloomingu näide on isikupärane.
Hindekriteeriumid:	„A“ (arvestatud) – Õpilane sooritab hindamisülesanded vähemalt lävendi tasemel.
Hinde kujunemine:	Hindamisülesanded on sooritatud/teostatud vähemalt lävendi tasemel. Kirjalik teadmiste test moodustab 40% hindest, praktilised tööd 60% hindest.

Teemad:	KUNST JA MUUSIKA MEIE ÜMBER. ERI AJASTUTE KUNSTI JA MUUSIKA SEOSEID TÄNAPÄEVAGA 1. Megaliitilistest rajatistest antiikajastu ehitismälestisteni. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel. Ajastu kultuurilooline taust (õppemeetodid: loeng, vestlus, arutus, muusikaliste näidete kuulamine, praktiline loovtegevus, õpimapi koostamine). 2. Keskaeg: romaani- ja gootistiilne ehitus Lääne-Euroopas ja Eesti aladel. Mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine. Ajastu kultuurilooline taust (õppemeetodid: loeng, vestlus, muusikaliste näidete kuulamine, valitud arhitektuuri stiilitutvustus virtuaalkeskkonnas, graafiline loovtegevus, õpimapi koostamine). 3. Renessanss, barokk, klassitsism. Kõrgrenessansi kunstnikud, õukondade barokk ja klassitsism Euroopa ja Eesti arhitektuuris. Ajastu kultuurilooline taust. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul. Õukonnamuusika, uued muusikažanrid. Instrumentaalmuusika areng. Soololaul, programmiline muusika, rahvuslikkus (õppemeetodid: õppevideo, paaris- ja/või rühmatöö arutlemis- ja loomisülesanded, muusikaliste näidete kuulamine, vabagraafiline loovtegevus, õpimapi koostamine). Digivõimaluste kasutamine: Eesti kunsti digisild https://kunstimuuseum.ekm.ee/eesti-kunsti-digisild/ 4. 19.-20. sajand: graafilise kirjaoskuse kujunemise aeg, valik ajastu muusikastiilidest ja kunstisuundumustest: impressionism, 19. sajandi skulptuur, juugend, ekspressionism, sürrealism, nonfiguratiivne kunst. Olulisemad heliloojad (õppemeetodid: loeng, vestlus, muusikaliste näidete kuulamine, graafiline loovtegevus, õpimapi koostamine). 5. Meie aja kunst, tänapäevane heli- ja kunstopilt; keha-, tänava- ja tegevuskunst (õppemeetodid: loeng, vestlus, arutus, muusikaliste näidete kuulamine, graafiline loovtegevus, õpimapi koostamine).
Iseseisev töö:	1. kirjeldab ja põhjendab õpijuhise alusel kogetud kultuurielamuse mõju mooduli alguses ja lõpus. 2. kokkuvõtlik töö - tutvustab õpijuhise alusel enesele tähendusrikast Lääne-Euroopa või Eesti kunsti- ja muusikateost.
Õppemeetodid:	loeng, vestlus, arutus, paaristöö, muusikaliste näidete kuulamine, vabagraafiline loovtegevus, test, valitu uurimine/kirjeldamine/tutvustamine, joonistamine, õpimapp.
Õppematerjalid:	Õpetajate kogutud ja koostatud õppematerjalid T. Siitan „Õhtumaade muusikaajalugu I, II“ kirjastus Talmar ja Põhi, 1998 L. Leesi „Kunstilugu koolidele“ kirjastus Avita, 2003 nopped teatmeteostest „Eesti entsüklopeedia 1-15“ Entsüklopeediakirjastus, 1998-2005 A. Viires „Eesti rahvakultuur“ Entsüklopeediakirjastus, 2008 E. Cole „Väike arhitektuurileksikon“ kirjastus Tänapäev, 2009 M. Lord, J. Snelson „Muusikaajalugu antiikajast tänapäevani“ kirjastus Koolibri, 2009 J. Kangilaski (koostaja ja toimetaja) „Eesti kunsti ajaloo 6. Köite 1. osa 1940-1991“, Eesti Kunstiakadeemia ja autorid. Tallinna Raamatutrükikoda, 2013 Sirje Helme „100 aastat Eesti kunsti“ kirjastus Post Faktum 2018 Mart Kalm „Eesti arhitektuuri 100 aastat“ kirjastus Post Faktum 2018 wikipedia.org

	E-kunstitunni võimalus: https://olevsubbivarvid.wordpress.com/opetajale/ Erivajadusega õpilase muuseumitund: https://kadrimumuseum.ekm.ee/muuseumitund/#erivajadusega-opilane
--	--

MOODULI RAKENDUSKAVA				
Kutsekeskhariduse õppekava VALIKÕPINGUD				
Sihtrühm	Põhiharidusega isik või vähemalt 22-aastane põhihariduseta isik, kellel on põhihariduse tasemele vastavad kompetentsid			
Õppevorm	Statsionaarne, koolipõhine			
Moodul nr. 6	EESTI KEEL TEISE KEELENA (osaliselt vene õppekeelega rühmade õpilastele)	Mooduli maht 5 EKAP		
		Tunde kokku	T	Is-töö
		130	100	30
Õpetajad	Tiina Aljas			
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud vene keele algteadmised põhihariduse tasemel			
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb vene keeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana. Seos gümnaasiumi riikliku õppekava võõrkeele valdkonna võõrkeel õppeainega.			
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid			
Õpilane:	Õpilane:			
1) suhtleb eesti keeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana, esitades ja kaitstes erinevates mõttevahetustes-suhtlus-situatsioonides oma seisukohti 2) kirjeldab eesti keeles iseennast, oma võimeid ja huvisid, mõtteid, kavatsusi ja kogemusi seoses valitud erialaga 3) kasutab eesti keeleoskuse arendamiseks endale sobivaid keele õppimise strateegiaid ja teabeallikaid, seostades keeleõpet elukestva	• kasutab iseseisvalt eestikeelset põhisõnavara ja tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt • esitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti erinevates mõttevahetustes • väljendab end/suhtleb õpitava keele erinevate osaoskuste kaudu (loeb, kuulab, räägib, kirjutab B1 tasemel) • tutvustab vestlusel iseennast ja oma sõpra/eakaaslast • koostab oma kooli (lühi)tutvustuse, esitleb seda oma kaaslastele • põhjendab kooli ja erialavalikut, hindab oma sobivust valitud erialal töötamiseks • hindab oma eesti keele oskuse taset • põhjendab eesti keele õppimise vajalikkust, luues seoseid eriala ja elukestva õppega • eristab eestikeelseid teabeallikaid info otsimiseks, kasutab neid ja hindab nende usaldusväärsust • kirjeldab suhtluskeskkondi, mida kasutab (nende eeliseid, puudusi ja ohte) ja suhtlemist nendes keskkondades • võrdleb emakeele maa ja Eesti elukeskkonda, kultuuritraditsioone ja -norme • arvestab suhtlemisel eestlaste kultuurilise eripäraga			

õppega 4) mõistab Eesti elukeskkonda ja kultuuri ning arvestab nendega suhtlemisel 5) on teadlik edasiõppimise ja tööturul kandideerimise võimalustest, koostab tööleasumiseks vajalikud eestikeelsed taotlusdokumendid	- tutvustab (oma eakaaslasele välismaal) Eestit ja soovitab külastada mõnda sihtkohta - kirjeldab eesti keeles oma tööpraktikat ja analüüsib oma osalemist selles - tutvustab eesti keeles oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi - koostab eesti keeles töökohale/praktikakohale kandideerimise avalduse, CV/europassi - viib läbi eesti keeles näidistööintervjuu		
Hindamine:	Eristav. Põhineb Euroopa keeleõppe raamdokumendi nõuetel, hinnatakse nelja osaoskust.		
	Hindekriteeriumid		
	Rahuldav Rääkimine Kõne on aeglane ja pausidega, kuid siiski mõistetav. Teeb sageli vigu. Oskab alustada lihtsamat eestikeelset vestlust, kuid mõistmisraskuste tõttu ei suuda ise vestlust ülal hoida, seda jätkata ning lõpetada. Edastab raskustega väga lühikesi ja lihtsaid ettevalmistatud igapäevaseid teateid eesti keeles. Oskab väga lühidalt ja lihtsalt põhjendada oma arvamust ja vastata lühidalt väga lihtsatele küsimustele. Aeg-ajalt jääb arusaamatuks mida täpselt öelda tahab. Oskab kasutada tüüpkeelendeid, kuigi tuleb ette vigu. Emakeele mõju segab arusaamist.	Hea Rääkimine Väljendub huvivaldkonna teemadel sujuvalt, kuigi kõne pole päris mõistetav. Teeb vigu kui on vaja väljendada keerukamat eesti keelset mõtet. Oskab alustada lihtsamat eestikeelset vestlust, seda jätkata ja lõpetada. Oskab edastada lühikesi ja lihtsaid ettevalmistatud eestikeelseid teateid igapäevases olukorras. Oskab väga lühidalt ja lihtsalt põhjendada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Oskab vastata lihtsatele küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata. Oskab eesti keelt piisavalt, et üsna arusaadavalt väljendada. Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid, kuigi	Väga hea Rääkimine Oskab väljenduda ladusalt ja üldsõnaliselt huvivaldkonna teemadel. Oskab alustada eestikeelset vestlust, seda jätkata ja lõpetada. Oskab edastada lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases olukorras. Oskab lühidalt põhjendada ning selgitada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Oskab vastata küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata. Sõnavara piisav, kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust. Mõtted väljendatud lihtsate lausete järjendina. Kasutab tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause,

		tuleb ette vigu. Emakeele mõju on märgatav kuid hääldus on arusaadav.	et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust. Kasutab grammatiliselt üsna õiget keelt ehkki emakeele mõju on märgatav. Hääldus selge.
	Kirjutamine Oskab kirjutada eesti keeles igapäevaste tegevuste kohta lühemaid lauseid. Oskab väga lihtsalt ja väga lühidalt eesti keeles kokku võtta ja esitada oma arvamust igapäevaste probleemide kohta. Vigu on eesti keele grammatika põhivaras, kuid see ei takista öeldu mõistmist	Kirjutamine Oskab kirjutada eesti keeles huvivaldkonna piires üldsõnalisi ja lühematest lausetest koosnevaid seotud tekste ja kirjeldusi. Oskab väga lihtsalt ja lühidalt kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta. Teeb sageli eesti keele grammatikavigu, kuid need ei takista mõistmist. Oskab kasutada keelelisi tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.	Kirjutamine Oskab kirjutada eesti keeles lühikesi ja lihtsaid üldsõnalisi seotud tekste huvivaldkonna piires, ühendades lühemaid lauseid lihtsa järjendina. Oskab mingil määral kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta. Grammatiliselt eesti keel üsna õige, ehkki emakeele mõju on märgatav. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist. Kasutab üsna õigesti eesti keele tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.
	Kuulamine Mõistab raskustega lihtsamat otse-sõnalist eestikeelset faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab üldjoontes peamist sõnumit, kuid sõnumi spetsiifilised üksikasjad jäävad arusaamatuks. Piiratud sõnavara tõttu mõistab raskustega osaliselt olulisemat selgest jutust, millega puutub igapäevaselt kokku. Suudab raskustega jälgida eestikeelse	Kuulamine Mõistab lihtsamat otsesõnalist eestikeelset faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka mõningaid spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on aeglane, selge ja tuttavlik. Mõistab üldjoontes olulisemat igapäevasest selgest jutust. Suudab üldiselt jälgida eestikeelse lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on selge.	Kuulamine Mõistab otsesõnalist eestikeelset faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on selge ja tuttavlik. Mõistab olulisemat igapäevasest jutust. Suudab üldiselt jälgida pikema eestikeelse mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on selge. Suudab jälgida loengut vm esinemist

		lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on aeglane ja selge.	Suudab jälgida lihtsamat ja lühemat eestikeelset loengut vm esinemist oma huvivaldkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus tuttav ja jutu ülesehitus selge.	oma huvivaldkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus tuttav ja jutu ülesehitus selge.
		Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid eestikeelseid tekste aeglaselt, tundmatud sõnad ja laused raskendavad tekstist arusamist. Pikemad tekstid valmistavad raskusi. Lühematest ja lihtsamatest suudab teavet leida. Lihtsas eestikeelses tekstis tekib raskusi olulise teabe leidmisega.	Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid eestikeelseid tekste aeglaselt, kuid rahuldava arusaamisega. Suudab hõlmata pikemaid tekste või tekstiosi, mõned tundmatud sõnad ei takista tekstist arusaamist ja teabe otsimist. Oskab eestikeelsetes igapäevatekstides vaatamata mõnede tundmatutele lausetele ja sõnadele leida ja mõista asjakohast teavet. Mõistab käsitletava igapäevase situatsiooni üldist arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest. Lihtsas tekstis võtab olulisema leidmine aega, kuid ei sega tekstist arusaamist ja ülesande täitmist.	Lugemine Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid eestikeelseid tekste rahuldava arusaamisega. Suudab hõlmata pikemaid eestikeelseid tekste, et leida otsitav teave ja koguda infot teksti eri osadest või mitmest tekstist. Oskab leida ja mõista asjakohast teavet huvivaldkonna piires. Mõistab käsitletava igapäevase situatsiooni arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest. Leiab tekstis olulisema.
Teemad, alateemad	2. MINA JA MAAILM 1.1.Mina ja eakaaslased - kutseõppurid 1.2. Mina ja Eesti 1.3. Erinevad maad ja rahvad			
	Hindamismeetodid: - Kiri sõbrale/kursusekaaslasele (elukutsevalikust ja kutsekooli plussidest) - Dialog , vestlus kooli erialasest - lugemis- ja/või kuulamisülesande täitmine eestikeelse teksti alusel - Ajaleheartikkel oma sõbrast/kursusekaaslasest - Poster/powerpont/esitlus oma koolist ja erialadest - töölehed			

	• Esitlus (Eesti tutvustamine) • Retsensioon (kaasõpilase õpimapi kohta) • Sõnavara test • Õpimapi suuline esitlus kaasõpilastele koos näitlike vahenditega • Kirjalik arvamus juhendi alusel (eesti võrdlus sihtkeele maa/de/ga) Hindamine toimub vastavalt nelja osaoscuse hindekriteeriumitele
	2.INIMSUHTED JA SUHTLEMISVÕIMALUSED 2.1.Noor inimene tänapäeval. 2.2.Tunne iseennast- iseloomustus, tugevad ja nõrgad küljed. 2.3.Suhted eakaaslastega ja vanema põlvkonnaga. 2.4.Unistused ja plaanid. 2.5.Kiri sõbrale ja ametiasutusse. 2. 6. Sotsiaälvõrgustik. Suhtlemine sotsiaälvõrgustikus.
	Hindamismeetodid: • Diskussioon: suhted põlvkondade vahel. • Sõnavara test • Töölehed • Lugemis- ja/või kuulamisülesande täitmine eestikeelse teksti alusel • Arutelu: sotsiaälvõrgustike mõju noortele ja lastele • Essee- kuidas käituda sotsiaälvõrgustikus • Rollimäng- vestlus vanavanematega kaasaja noortest • Dialoogid eakaaslastega- iseloomujoontest, suhtlemisoskusest, suhetest vanematega ja vanavanematega • Internetiotsingu sooritus- milliseid suhtlusvõrgustikke soovivad ja miks
	3.MINA JA KESKKOND 3.1. Keskkonnast ja ühiskonnast 3.2.Elukeskkonna ja kodu tähtsusest inimesele 3.3. Maa ja linn elukeskkonnana 3.4. Veest ja jäätmetest. 3.5.Müra mõjust inimesele. Müra linnas ja meie koolis 3.6. Loodushoid. Loodus meie kõigi avalik vara. Looduskaitse 3.7.Liikumine looduses ja looduse mõju meie tervisele. Käitumine looduses.

	Hindamismeetodid: • Rühmatöö: ajalehe artikkel -rohelistele partei pöördumine • Diskussioon looduse mõjust inimesele • Dialoogid: keskkonna tähtsust inimesele, loodushoiust • Ettekanne: kuidas looduses käituda • Monoloog loodusest ja loodushoiust; • Sõnavara-test • Töölehed • lugemis- ja/või kuulamisülesande täitmine eestikeelse teksti alusel
	4. TERVISLIK ELUVIIS 4.1.Tervis ja stress. Puhkuse tähtsus. 4.2.Tervislik toit. Dieet. 4.3.Tervis. Milline on sinu tervis. Lõõgastumine. 4.4. Toitumine. Päevased söögikorrad ja mida ma sünn. 4.5. Tervislik eluviis ja õppekorraldus koolis.
	Hindamismeetodid: • Diskussioon: milline puhkusevariant on parim. • Arutelu: millist sööki valida ja miks • Vestlus tervisest ja selle hoidmisest • Monoloog: minu eluviis • Kiri puhkuse veetmise võimaluste kohta • Sõnavara test • Töölehed • Lugemis- ja/või kuulamisülesande täitmine eestikeelse teksti alusel
	5.KESKKOND JA TEHNOLOOGIA. 5.1.Mina ja keskkond. Keskkonnakaitse probleemid 5.2.Tehnoloogia ja igapäevaelu 5.3. Arvitu ja interneti roll igapäevaelus 5.4. Erinevad leiutised ja kaasaegsed tehnoloogilised saavutused Eestis ja maailmas 5.5.Telefon-kas vajalik eluks ühiskonnas või suhtlemisvahend
	Hindamismeetodid:

	• Sõnavara test • Poster-keskkonnakaitse • Filmi arutele- mõttevahetus ühest või kahest tehnoloogilisest saavutusest • Essee- millist tehnoloogilist saavutust vajan igapäevaselt • Dialoogid telefoni ja arvuti teemadel • Mõistekaardid (tehnoloogilised saavutused) • Internetiotsingu sooritus- keskkonna reostusallikad • Uurimuslik töö, ajurünnak/ võrdlus Internetiotsingu sooritus • Powerpoint esitlus (leiutise tutvustus) Hindamine toimub vastavalt nelja osaoscuse hindekriteeriumitele
	6.ÜHISKONNAELU JA MEEDIA. 6.1.Infoühiskond- mis see on? Infoallikatest. 6.2. Info hankimise võimalused. Massimeedia mõju meile. 6.3. Reklaam ja uudis.Kuulutused 6.4.Ajaleht, raadio. 6.5.Uudise või sündmuse kajastamine meedias.
	Hindamismeetodid: • Essee- minu eelistused infoallikate valikul. • Arutelu/diskussioon: info hankimise võimalused ja eelistused • Reklaam. Reklaami koostamine- oma kool või eriala- reklaam • Rollimäng: telesaade- noorteprobleemid • Sõnavaratest • Töölehed • Monoloogid infoallikatest, raadiost ja ajalehest, nende olemasolu tähtsusest
	7.HARIDUS JA TÖÖ 7.1. Mina õppijana 7.2 Kutsekooli roll haridussüsteemis 7.3.Minu valikud peale põhikooli lõpetamist jakutsekooli eelised 7.4. Mina tööturul
	Hindamismeetodid: • Essee: mina õpilase rollis

	• Dialoog- koolist, õppeedukusest • Vestlus: kutsekooli roll ühiskonnas • Töölehed • Mõistekaardid • Avalduse, CV kirjutamine • Sõnavara test • Rollimäng: tööintervjuu sooritamine • Hindamine toimub vastavalt nelja osaoskuse hindekriteeriumitele
Mooduli lõpphinde kujunemine	Hindamise eelduseks on: • kolme teema hinded ja alateemade hinded õpiväljundi tasemel • iseseisvad tööd lävendi tasemel täidetud • osavõtt õppetööst 70%- õppetööst osavõttu arvestatakse saavutatud hindekriteeriumite „hea“ ja „väga hea“ tasemel Lõpphinne kujuneb: kolme teema hinded ja alateemade hinded vastavad õpiväljundi tasemele „rahuldav“ - hinne „3“ teemade hinded ja alateemade hinded ületavad lävendit hindekriteeriumis kirjeldatud „hea“ tasemel- hinne „4“ teemade hinded ja alateemade hinded ületavad lävendit hindekriteeriumis kirjeldatud „väga hea“ tasemel- hinne „5“ • osaoskuste osakaal hinde kujunemisel: rääkimine 30% lugemine 30% kuulamine 20% kirjutamine 20%
sh iseseisev töö	1.Mina ja maailm Õpilane koostab: • oma kooli võrdluse teiste Eesti kutseõppeasutuste ja erialadega. • PowerPoint esitluse teemal: Eesti ja naaberriigid. Kultuuritraditsioonid. • PowerPoint esitluse teemal: Keelte õppimise tähtsus, õpitavat keelt kõnelevad maad. 2.Inimsuhted ja suhtlemisvõimalused. Õpilane koostab: • Esitluse: Suhtlemisprobleemid eakaaslastega ja vanema põlvkonnaga (võrdlus) • Iseloomustuse sõbrale • Täidab töölehe 3.Mina ja keskkond

	Õpilane koostab: • Miniplakati- keskkonnaprobleemid ja esitleb koos ettekandega käsitletavast teemast • Essee: „Kuidas hoida minu kodulinna elukeskkonda puhtana“ 4.Tervislik eluviis Õpilane koostab: • Ühe päeva menüü koos kommentaaridega • päevaplaani gümnaasiumi õpilasele/algklassiõpilasele • sõbrale 10 soovitus tervislikuks eluviisiks 5.Keskkond ja tehnoloogia Õpilane koostab: • Teemakohase ristsõna • Referaadi: Looduskaitse Eestis • Essee: „Keskkonna probleemid minu kodukandis“ 6.Ühiskonnaelu ja meedia Õpilane koostab: • Ajaleheartikli • Dialoogi eakaaslasega (kirjalikult) 7.Haridus ja töö Õpilane koostab: • Päevakava: Aja planeerimine • Esitluse: Mina keeleõppijana, kuidas aitab keeleoskus kaasa suhtlemisele teiste eakaaslastega. • Eneseanalüüsi: Minu haridus ja oskused. Kuidas ja kas olen valmis tööturul kandideerima. Iseseisva töö hindamine mitteeristav: õpiväljund on saavutatud hindekriteeriumites väljatoodud lävendi tasemel –A; lävend saavutamata - MA
Õppematerjalid	Õpetaja soovitatud õpikud, kirjandus ja internetis asuvad materjalid. Õpetaja koostatud töölehed jm materjalid.